

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO, ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OZDÍN
NA ROKY 2023 - 2029**

Obsah

ÚVOD	3
A.1/ Analytické východiská obce Ozdín	7
A.1.1 Základné údaje	7
A.1.2 Vymedzenie územia	8
A.1.3 História obce	9
A.2/ Prírodné zdroje	12
A.2.1. Štruktúra pôdneho fondu	12
A.2.2 Klimatické pomery	15
A.2.3 Hydrologické pomery	15
A.2.4 Fauna a flóra	16
A.2.5 Nerastné suroviny	17
A.2.6 Životné prostredie	17
A.3/ Ľudské zdroje	18
A.3.1 Demografické charakteristiky	18
A.3.2 Kultúrno-spoločenské zdroje, pamiatky a tradície, významné osobnosti	21
A.4/ Materiálne zdroje	22
A.4.1 Technická infraštruktúra	22
A.4.1.1. Bytový a domový fond	22
A.4.1.2. Doprava a dopravné vzťahy	23
A.4.1.3. Inžinierske siete	23
A.4.2. Sociálna infraštruktúra	25
A.4.2.1 Zdravotná infraštruktúra	25
A.4.2.2 Školská infraštruktúra	25
A.4.2.3 Kultúrna infraštruktúra	25
A.4.2.4 Športová a rekreačná infraštruktúra	27
A.5/ Ekonomické zdroje	27
A.5.1 Ekonomická charakteristika	27
A.5.2 Ekonomická štruktúra obyvateľstva	27
A.5.3 Priemysel	28
A.5.4 Poľnohospodárstvo	29
A.5.5 Podnikateľská sféra	29
A.5.6 Obchodná sféra	29
A.5.7 Cestovný ruch	30

A.6/ Partnerstvá, účasť v združeniach. Podujatia, aktivity, projekty	30
A.6.1 Partnerstvá, účasť v združeniach	30
A.6.2 Podujatia, aktivity, projekty	30
A.7/ Vyhodnotenie zapojenia verejnosti do dotazníkového prieskumu obyvateľov obce Ozdín ..	31
A.8/ SWOT analýza	39
A.9/ Prehľad investičných a neinvestičných zámerov za obdobie 2014 – 2020	41
B.1/ Stratégia rozvoja obce	43
B.1.1/ Vízia	44
C.1/ Implementačný plán a plán monitorovania	47
C1.1 Riadenie implementácie	52
D.1/ Finančný plán a zdroje krytia	53
Riziká	60
Záver.....	60
Vstupná správa pre spracovanie PHRSR obce Ozdín.....	67

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Ozdín je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce.

Smerodajným nástrojom štátnej regionálnej politiky je **zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja** v znení zákona č. **309/2014 Z. z.**, ktorý ustanovuje, že hlavnú úlohu pri strategickom plánovaní podpory regionálneho rozvoja zohrávajú orgány štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov ako aj v zmysle platnej metodiky - Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017. Podľa uvedeného zákona má efektívnemu plánovaniu a čerpaniu prostriedkov pre miestny a regionálny rozvoj napomôcť PHRSR obce, resp. samosprávneho kraja. PHRSR je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä analýzu hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb; úlohy a prvoradé potreby v rozvoji; návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Obsah PHRSR v zmysle vyššie uvedeného zákona o regionálnom rozvoji okrem iného ustanovil aj kompetenciu vypracúvať, schvaľovať a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí (PHRSR), prípadne jeho časti, podieľať sa na ich uskutočňovaní a pravidelne vyhodnocovať ich plnenie. Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu či kraja. Vyžaduje to aj uvedený zákon o podpore regionálneho rozvoja, preto podľa tohto zákona **majú mať obce schválený PHRSR svojim najvyšším orgánom – obecným zastupiteľstvom.**

Cieľom spracovania PHRSR obce je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a perspektívy, šance obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Vypracovaním PHRSR obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Zároveň umožní uchádzať sa o finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami a miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojim PHRSR.

PHRSR obce nenahrádza územno-plánovaciu dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi významné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územno-plánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy PHRSR musia byť v súlade s existujúcou schválenou územno-plánovacou dokumentáciou, príp. s podkladmi, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jednotlivým jeho zámerom.

Obec bude vytvárať podmienky pre rozvoj obce v súlade s Partnerskou dohodou Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 spolu s inými strategickými dokumentmi, ku ktorým sa zaviazala

Slovenská republika. Rozvoj obce bude v súlade s prechodom na obehové hospodárstvo. *Obehové hospodárstvo si vyžaduje vytváranie takých produktov, ktoré budú spotrebúvať čo najmenej primárnych zdrojov a energie a zároveň budú preferovať využívanie obnoviteľných zdrojov a materiálov. Produkty obehového hospodárstva musia spĺňať požiadavky opätovného použitia, opraviteľnosti, zlepšenia, recyklovateľnosti alebo environmentálne prijateľnej odbúrateľnosti, pričom sa neustále znižuje uhlíková stopa¹.* Budovanie rozvoja obce prechodom na obehové hospodárstvo predovšetkým prepájaním rôznych aktérov a podporovaním Kolaboratívneho hospodárstva a družstevného modelu podnikania.

Tabuľka 1 Časový rámec spracovania PHRSR obce Ozdín

	2022			2023							
Termín	IX	X	XI - XII	I - II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Úvod											
Analytická časť											
Strategická časť											
Programová časť											
Realizačná časť											
Finančná časť											
Záver											

Zdroj: vlastné spracovanie 2023

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHRSR

¹ <https://www.grantjournal.com/issue/1002/PDF/1002plesnik.pdf>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023-2029

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023- 2029
Forma spracovania	- v spolupráci s externými odborníkmi
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov obecného zastupiteľstva, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo prostredníctvom web stránky.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu rokov 2022/2023 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na spracovanie boli financované z rozpočtu obce

Zdroj: vlastné spracovanie 2023

Tabuľka 3 Fázy strategického plánovania a zadenovania zodpovednosti v rámci tvorby PHRSR

1. Príprava prostredia
Zodpovednosť: Starosta obce
↓
2. Vytvorenie riadiacej štruktúry pre strategické plánovanie
Zodpovednosť: Starosta obce, poslanci OZ
↓
3. Porozumenie problémom v obci
Zodpovednosť: Starosta obce, mimovládne organizácie, obyvatelia
↓
4. Návrh rozvoja obce
Zodpovednosť: Starosta obce, poslanci OZ
↓
5. Stratégia rozvoja obce
Zodpovednosť: Starosta obce, poslanci OZ
↓
6. Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Zodpovednosť: Starosta obce, poslanci OZ
↓
7. Monitorovanie
Zodpovednosť: Starosta obce, poslanci OZ
↓
8. Hodnotenie
Zodpovednosť: Starosta obce

1.	- vyvolanie dopytu v obci Ozdín - sformovanie prvej pracovnej skupiny - určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť - spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum - príprava informačnej stratégie
----	--

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023-2029

2.	- zapojenie všetkých účastníkov dopytu - vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR - stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry
3.	- predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov - vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti - uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov - zhodnotenie silných a slabých stránok obce - identifikovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach
4.	- hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj
5.	- plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít - systém sledovania realizácie PHRSR - spracovanie konečnej verzie PHRSR - predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti - schválenie PHRSR zastupiteľstvom
6.	- uskutočnenie plánu - ročné vyhodnocovanie plánu - informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR - priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov - nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR

Zdroj: vlastné spracovanie 2023

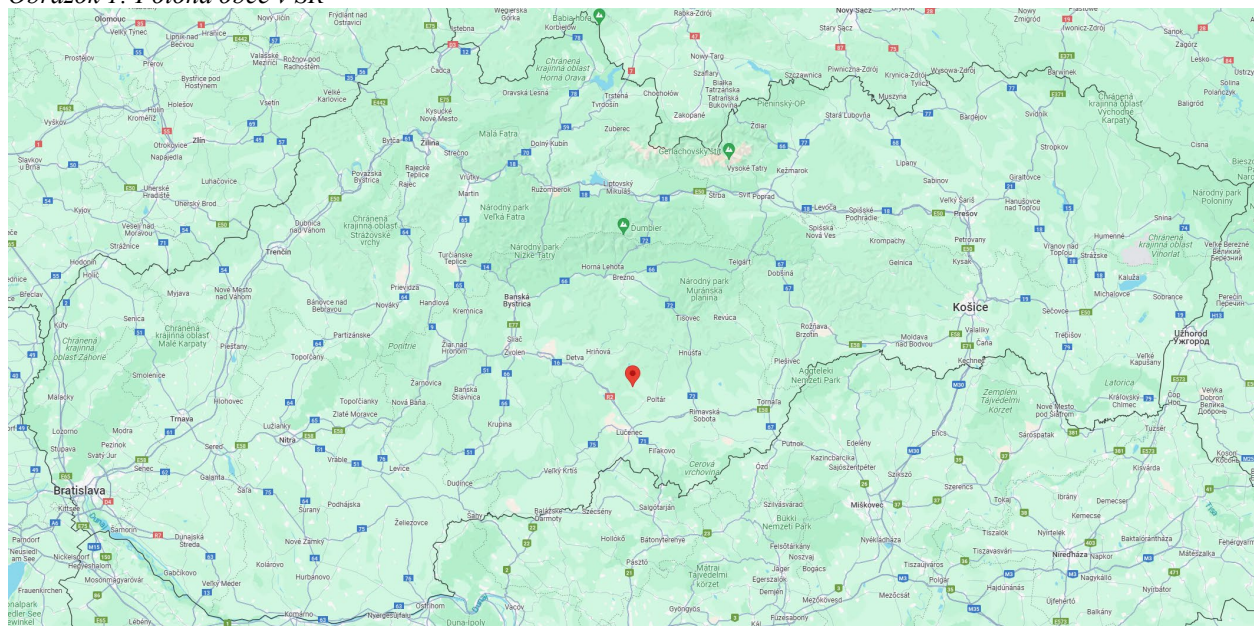
A.1/ Analytické východiská obce Ozdín

A.1.1 Základné údaje

Názov obce:	Ozdín
Okres:	Poltár
Región:	Novohrad
Vyšší územný celok:	Banskobystrický samosprávny kraj
Meno starostu:	Ing. Pavel Salva
Poštová adresa ObÚ:	Obecný úrad Ozdín 52, 985 24 Rovňany
IČO:	00316288
Telefón:	+421 474 291 301 +421 911 875 697
e-mail:	info@ozdin.sk starostaozdin@gmail.com
www:	https://www.ozdin.sk
Počet obyvateľov k 31.12.2022:	275
Hustota obyvateľstva/ km ² :	18,86 obyv./ km ²
Rozloha:	1 522 ha
Nadmorská výška obce:	286 m n. m.
Súradnice:	48°28'10"S 19°41'10"V

Obrázok 1: Poloha obce v SR

Zdroj: <https://www.google.com/maps/>, apríl 2023

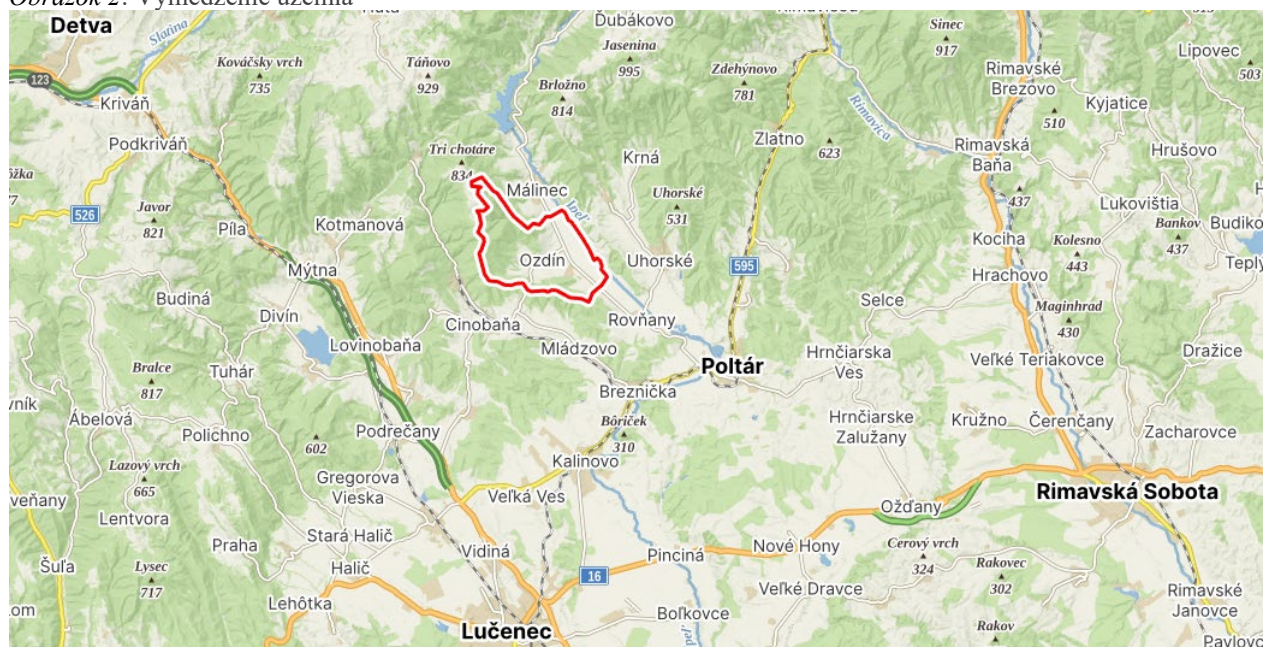
A.1.2 Vymedzenie územia

Obec Ozdín leží v severovýchodnej časti historického Novohradu. Kataster obce sa nachádza na úpätí výbežkov Slovenského Rudohoria v kotline, ohraničenej z troch strán horami. Na západe a juhozápade ich tvorí Cinobanské predhorie, ktoré je súčasťou Revúckej vrchoviny a na severe a severovýchode sú to Málinské vrchy, ktoré sú súčasťou Stolických vrchov.

Územne spadá do okresu Poltár, ktorý patrí do katastrálneho územia na juhu Banskobystrického kraja.

Obrázok 2: Vymedzenie územia

Zdroj: <https://sk.mapy.cz>, január 2023

Okres Poltár susedí s okresmi Lučenec, Rimavská Sobota, Detva a Brezno.

Vzdialenosť obce Ozdín od Lučenca je 25 km a 12 km od okresného mesta Poltára. Ozdín susedí s obcami Rovňany, Mládzo, Cinobaňa, Málinec, Hradište, všetky obce sú v poltárskom okrese. Obec má oficiálnu územnú obecnú časť - Bystrička.

A.1.3 História obce

Nad obcou sa nachádzalo výšinné sídlo už v mladšej dobe bronzovej. Na území Ozdína sa v tomto období nachádzalo hradisko s rozvinutou kyjatickou kultúrou, ktorá pôvodne vychádzala z pilínskej kultúry. Hrad Ozdín bol postavený neďaleko starého hradiska a podľa mena mohol byť slovanským hradiskom. Prvá zmienka o ňom sa spomína v liste z roku 1275, kde si pred súdom (Compromissionale Judicium) delili členovia rodu Turičovcov paláce hradu.

Neskôr, začiatkom 15. storočia, bol majiteľom hradu rod Ettre z Kalinova, kým ho neobsadili české Jiskrove vojská. Ettreovci na hrade vládli až do roku 1451.

Na základe listiny z roku 1454, kde sa hrad spomína pod menom Castrum Osdyn je známe, že Jiskrovo vojsko, ktoré získalo hrad od rodu Ettreovcov, vybudovalo okolo kostola murovanú ohradu, dobylo hrad a z kostola spravilo obrannú pevnosť. Z tých čias pochádza aj pomenovanie

Ozdína – Uzdín. Hrad po odchode bratříkov časom schátral, zničili ho kráľovskí vojaci na základe kráľovského nariadenia z roku 1464. Dnes sa na jeho mieste nachádzajú len ťažko rozoznateľné, lesom porastené ruiny hradu. Pomenovanie vrchu - Vrch hrad, na ktorom sa hrad vypínal, pripomína jeho niekdajšiu slávu.

V roku 1548 sa obec Ozdín stala majetkom Františka Bebeka, bývalého kapitána filákovského hradu. V 2. polovici 16. storočia, približne okolo roku 1573 na svätobeňadickom konvente dostal obec Ozdín spolu s Turičkami, Málincom, Bystričkou, Rovňanmi a Mládzovom zemepán Ján Balassa, podporujúci reformáciu. V roku 1598 bola obec súčasťou majetku Mikuláša Orlého, v roku 1688 ju spravoval gróf Štefan Koháry. V roku 1720 v Ozdíne spísali 17 domácností. Od roku 1770 tu boli zemepánmi Szentyványiovcí (Svätojánski).

19. storočie prinieslo mnoho zmien v oblasti spoločenského a hospodárskeho života. Najväčším prínosom bolo zrušenie poddanstva v Uhorsku v roku 1848, ktoré sa bezprostredne dotýkalo väčšiny roľníkeho obyvateľstva na Slovensku. Situácia sa nezlepšila ani v 2. polovici 19. storočia. Okrem biedy, ktorá sprevádzala roľníkov od narodenia až po smrť, pridal sa k nej i národnostný útlak zo strany maďarskej vrchnosti po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1867. Takéto neutešené pomery nútili mnohých Slovákov odchádzať do sveta dočasne na zárobky, iní ich však opúšťali natrvalo. Takýto priebeh bol typický aj pre Ozdín. Avšak najväčšou tragédiou tohto storočia bola pre obec zákerná nemoc - cholera, ktorá sa ňou prehnala až dvakrát. V roku 1831 si cholera vyžiadala 30 ľudských životov a v roku 1873 ďalších 15. Na konci 19. storočia bol Ozdín čisto slovenskou obcou. Patril pod notariát v Uhorskom, pod súdnu stolicu v Balážskych Ďarmotách, berný úrad mal v Lučenci a poštu v Málincoch. K Ozdínu patrila aj osada - Šutová jama.

Po vzniku ČSR patrila Ozdín do Novohradskej župy a po prijatí zákona o organizácii politickej správy v roku 1927 boli bývalé župy zrušené a ČSR sa rozdelila na krajiny, ktoré sa ďalej delili na okresy. Ozdín pripadol do novovzniknutého okresu Lučenec.

Počas druhej svetovej vojny nemecká armáda prechádzala cez Ozdín na Vianoce 1944, obyvatelia museli pomáhať budovať tri nemecké pracovné zákopové brigády. V januári 1945 prebiehali boje medzi nemeckými a ruskými vojskami, boje sa skončili 27. januára 1945.

Medzi najvýznamnejšie povojnové roky v Ozdíne patrí rok 1947, konkrétne deň 22. máj, kedy získali Ozdínčania pre svoju obec elektrický prúd. Miestne JRD bolo založené v roku 1952.

V 60-tych rokoch sa obec ďalej rozvíjala a modernizovala v duchu socialistického plánovania. Prebiehala výstavba vodovodu a rezervoáru, vybudovali sa chodníky, do obce bola zavedená automatická telefónna ústredňa. V roku 1965 žilo v Ozdíne 327 obyvateľov v 82 domoch.

Sedemdesiate a osemdesiate roky boli pre Ozdín pozitívne. V Ozdíne sa vybudovala neprašná komunikácia a márnica. Zmeny nastali aj v samospráve obce. Príčinou týchto zmien bolo zlúčenie Ozdína s obcou Bystrička v roku 1973 do jedného správneho celku.

Demokratizačné zmeny po roku 1989 sa udiali aj v Ozdíne. V roku 1990 bola v Bystričke zriadená súkromná pekáreň, nóvum, s ktorým sa občania stretli po 40 rokoch. Ďalej sa ľudia mohli bez problémov hlásiť k svojmu vierovyznaniu a navštevovať bohoslužby. V 90-tych rokoch vzrástol počet obyvateľov v obci, čo je veľmi potešujúci faktor vzhľadom na klesajúci demografický vývoj. Tento jav súvisel s výstavbou vodného diela Málinec. Kvôli zatopeniu obce Hámor a vysťahovaniu ľudí z ochranného pásma, pretože priehrada slúži ako zdroj pitnej vody, prišlo do Ozdína bývať niekoľko rodín práve z tejto oblasti. Medzi významné zmeny, ktorými obec prešla koncom 90-tych rokov, patrí aj plynifikácia a pričlenenie Ozdína z lučeneckého okresu do novovzniknutého okresu Poltár.

Obecné symboly

Od roku 2001 obec Ozdín začala používať obecné symboly erb, pečať a vlajku.

Obecný *erb* má v červenom štíte dve strieborné sekery na zlatých skrížených poriskách. Tie sú prekryté strieborným osemšpicovým kolesom, spoza ktorého vyrastajú tri zlaté vetvičky kopijovitých listov. Stredná je rozkonárená, so strieborným pukom uprostred. Erb je zapísaný v Heraldickom registri SR pod číslom 0-54/01.

Vlajka obce Ozdín pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách: červená, žltá, červená, biela a červená. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce Ozdín je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom *OBEC OZDÍN*. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

Tabuľka 4 Symboly obce

Symboly		
Erb obce	Vlajka obce	Blazón Erbu
		V červenom štíte dve strieborné sekery na zlatých skrížených poriskách, prekrytých strieborným osemšpicovým kolesom, spoza neho vyrastajúce tri zlaté vetvičky kopijovitých listov, stredná rozkonárená, uprostred so strieborným pukom. Dátum prijatia: 13.06.2001 Číslo uznesenia: OZ – 19/01 Signatúra HR SR: O-54/2001 Autori: Ladislav Vrtel, Dragica Vrtelová

Zdroj: <https://ives.minv.sk/heraldreg/>

A.2/ Prírodné zdroje

A.2.1. Štruktúra pôdneho fondu

Rozlohu a rozdelenie charakteru pozemkov dokumentuje nasledujúca tabuľka č. 5. a graf č.1 .

Tabuľka 5: Druhy pozemkov v obci Ozdín (v ha)

celková výmera	orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	lesné pozemky	vodné plochy	zastav. plochy a nádvorja	ostatné plochy
1522	460	0	0	14	5	242	746	5	33	17
100%	30,22	0,00	0,00	0,92	0,33	15,90	49,01	0,33	2,17	1,12

Zdroj: <https://kataster.skgeodesy.sk> január 2023

Graf 1: Druhy pozemkov v obci Ozdín (v ha)

Lesné hospodárstvo

Lesné plochy zaberajú najväčší podiel z pôdneho fondu katastra obce. Celkovo 49 % územia katastra obce Ozdín pokrýva lesná pôda. Lesné masívy sú významným zdrojom vlhky, aj významným zdrojom drevnej hmoty, zveriny. Územie je porastené dubovo-bukovými a bukovo-dubovými lesmi. Vyskytujú sa najmä lesy listnaté, funkciou hospodárske – produkčné lesy, ktorých hlavným funkčným zameraním je produkcia drevnej hmoty. Výmera lesných porastov tvorí 746 ha z celkovej katastrálnej výmery.

Pôdne druhy

Pôdne druhy vyskytujúce sa v okrese Poltár charakterizovanom katastri sú piesočnato hlinité, hlinité až ílovitohlinité.

Tabuľka 6 Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár [% z poľnohospodárskej pôdy]

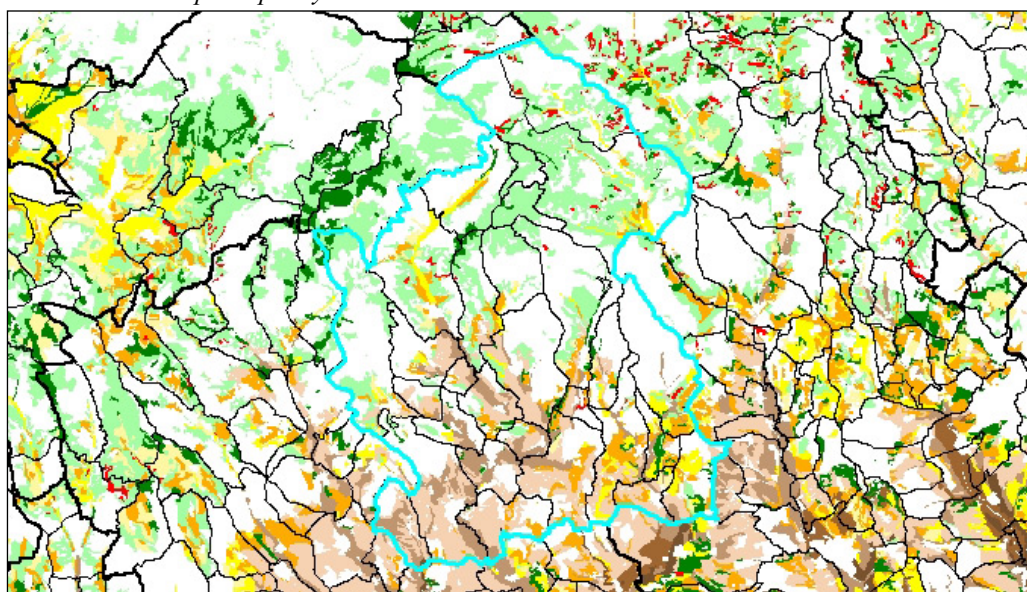
Okres	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnato hlinité	hlinité	ílovito hlinité	ílovité, íly
Poltár	24,72	52,10	18,31	4,70	0,17

Zdroj: VÚPOP, január 2023

Najvyšší podiel zaberajú piesočnato hlinité pôdy (52,10%), hlinitopiesočnaté pôdy tvoria približne štvrtinu plochy (24,72%)

Obrázok 3: Zastúpenie pôdnych druhov v okrese Poltár

O1	O4	OT1-OT2	T1	N
O2	O5	OT3	T2-T3	
O3	O6-O7			

O - potenciálne orné pôdy

OT - striedavé polia

T - trvalé trávne porasty

N - nevhodné

Zdroj: VÚPOP

Nitrátová smernica

Smernica 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva

"Nitrátová direktíva" je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív, a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka) a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR zo dňa 26.6.2003. Podľa tohto nariadenia bolo 1546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia.

V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdnych, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení

hospodárenia:

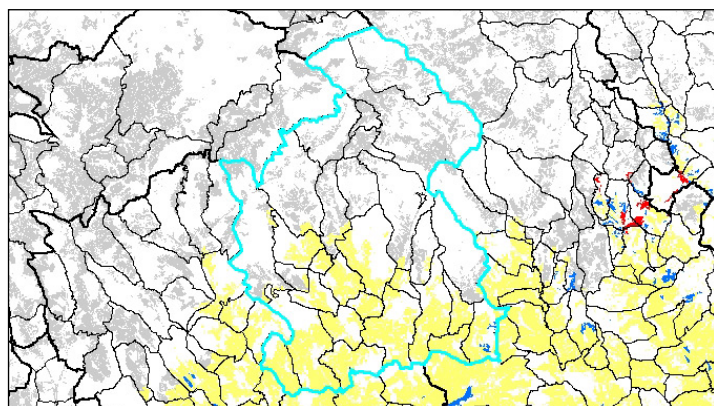
kategória A - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia

kategória B - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia

kategória C - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia

Podmienky hospodárenia na A, B, C produkčných blokoch sú podrobne uvedené v "Programe hospodárenia". **Obec podľa Smernice 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva je zaradená medzi produkčné bloky s obmedzením hospodárenia, a to konkrétne do kategórie A obmedzenia hospodárenia. Obec je zaradená do zraniteľnej oblasti pôdy.**

Obrázok 4: Nitrátová smernica – územie zahrnuté do NS v okrese Poltár

legenda: kategória A kategória B kategória C nezaradené

Zdroj: SAŽP,

A.2.2 Klimatické pomery

Nadmorská výška obce, približne 300 m nad morom, zabezpečuje miernu klímu. Priemerná teplota sa v zimných mesiacoch pohybuje okolo -2,3° C a v lete, počas mesiacov júl a august okolo 19° C.

A.2.3 Hydrologické pomery

Celá oblasť katastra patrí do povodia Ipľa. Ozdín leží na jeho hornom toku. Cez obec preteká regulovaný potôčik, ktorý sa za Bystričkou z pravej strany vlieva do Ipľa. Ozdínsky potok pramení pod Šutovou jamou dvoma prameňmi.

A.2.4 Fauna a flóra

Pre tento vegetačný stupeň je častý dub zimný, dub letný, hrab obyčajný, javor poľný, lipa malolistá i veľkolistá, čerešňa vtáčia a iné. Z krovín je zastúpený drieň, svíb, hloh, vtáci zob, javor poľný, javor tatársky, zemolez obyčajný, lieska a bršlen. Z bylín je najčastejšie rozšírená kostrava rôznoлистá, mednička jednokvetá, reznáčka laločnatá, ostrica chlpatá, ľubovník chlpatý, lipkavec Schultesov, hviezdnoteč čemericev, hviezdica veľkokvetá, marinka voňavá, čermel' hájny, zimozel' menší, zvonček žihľavovitý a iné. Na okraji lesných porastov je častá scila dvojlistá.

Nájde sa tu dubovo-hrabové lesy panónske, dubovo-cerové lesy, kyslomilné bukové lesy, pričom biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho. Brehy potokov a potôčikov často lemujú jelša lepkavá, ktorú sprevádza stromovitá vrba krehká alebo vrba biela či krovitá vrba purpurová. V blízkosti obce sa nachádza množstvo lúk a pasienkov. Podhorské lúky zaberajú zväčša stredné polohy. Na nich je častá hrebienka obyčajná, ometlina štíhla, d'atelina horská, zvonovník hlavatý, žltohlav európsky, mnohé vstavače, horce, horčeka, smolníčka obyčajná, pichliač zelinový, nezábudka močiarna a iné.

Z cicavcov je to predovšetkým jelenia zver, srnec hôrny, diviak lesný, medveď hnedý, z väčších cicavcov ešte liška obyčajná, mačka divá, kuna lesná, rys ostrovid, lasica obyčajná, hraboš poľný, veverica obyčajná, zajac poľný atď. Z drobných zemných cicavcov sa v okrese bežne vyskytujú druhy otvorenej krajiny ako napr. ryšavky - ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*) a ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*). Z vtákov napr. krkavec čierny (*Corvus corax*), bažant obyčajný, jarabica poľná, sluka hôrna, myšiak hôrny, kaňa sivá, sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus phoenicurus*), výr skalný (*Bubo bubo*), kukučka obyčajná, kuvik obyčajný, sova obyčajná (*Strix aluco*), rôzne druhy d'atľov, sýkoriek a mnoho ďalších. Z plazov sem patria rôzne druhy hadov ako užovka obyčajná i fľkaná, zmija obyčajná, rôzne druhy jašteríc trebárs múrová, obyčajná, zelená, živorodá atď. Obojživelníky sú zastúpené salamandrou škvrnitou, mlokom karpatským, ropuchou (*Bufo bufo*), skokanom hnedým (*Rana temporaria*), rosničkou zelenou, skokanom obyčajným, štíhlým i hnedým atď. Na stojaté vody sú naviazané aj významné bioindikačné druhy bezstavovcov – vážky. V nivných spoločenstvách rieky Ipl'a v jeho hornom a strednom toku môžeme

predpokladať výskyt týchto druhov: *Gomphus vulgatissimus*, *Calopteryx splendens*, *Calopteryx virgo*, *Ophiogomphus cecilia* a *Onychogomphus forcipatus*. Z bezstavovcov predstavuje najbohatšiu skupinu hmyz. Na lúkach sú časté rôzne druhy rovnokrídlovcov z čeľade koníkovitých, ďalej kobylka hrýzavá, z iných radov sú to napr. vážky, šváby, modlivky, bzdochy, vši, rôzne chrobáky, motýle, z radu dvojkrídlovcov komáre, muchy, ovady, z blanokrídlovcov sršne, osy, mravce, včela medonosná a iné. Faunu a flóru ovplyvňuje polohovanie územia, ktoré patrí medzi nižšie vrchoviny (101 – 180 m).

A.2.5 Nerastné suroviny

Členitý chotár tvoria granodiority, kryštallické bridlice, íly, štrky a piesky. V katastri obce sa nachádza chránené ložisko nerastných surovín, zlaté a strieborné rudy, číslo ložiska: 781.

A.2.6 Životné prostredie

Z hľadiska kvality životného prostredia patrí územie okresu Poltár medzi najmenej narušené a pomerne kvalitné územia v banskobystrickom kraji. Pokles priemyselnej výroby pozitívne ovplyvnil stav životného prostredia. Podobne aj zníženie intenzifikácie využívania pôdy v poľnohospodárstve priaznivo ovplyvnilo hodnoty znečistenia pôdy a vody. Najväčšie znečistenie ovzdušia spôsobujú len hospodárske dvory zamerané na živočíšnu výrobu, kotolne na tuhé palivo. V riešenom katastrálnom území obce Ozdín sa nachádzajú špecifické ochranné pásma vodárenských zdrojov prameň Prameň 1, 2 PLVH 406/87.

Za zraniteľné oblasti ustanovujú pozemky poľnohospodársky využívané v katastrálnych územiach Ozdín 511684. Na území sa nachádza uznaný poľovný revír. V blízkosti poľnohospodárskych areálov sa nachádzajú hnojiská, ktoré sú potenciálnym nebezpečenstvom pre znečisťovanie podzemnej, ale aj povrchovej vody. Koeficient ekologickej stability (KES) pre jednotlivé administratívne územia obce je 2,89 (KES).

V katastri obce Ozdín sa nenachádzajú ďalšie veľkoplošné ani maloplošné chránené územia, chránené stromy, ani osobitne chránené územia či osobitné územia ochrany spadajúce do Sústavy Natura 2000.

Charakteristika biokoridorov a návrh manažmentových opatrení:

NRBk1 Ipeľ

Kategória: nadregionálny biokoridor.

Krátka charakteristika a opis biokoridora: Nadregionálny hydricko – terestrický biokoridor prechádzajúci od Revúckej vrchoviny (Malinská brázda) do Juhoslovenskej kotliny (Lučenecká kotlina), kde opúšťa okres v časti Novohradské terasy. V širšom kontexte spája vnútro karpatské pohoria (Veporské vrchy, Stolické vrchy, Revúcku vrchovinu a Poľana) a kotliny s Panónskym biogeografickým regiónom. Predstavuje významné miesto výskytu viacerých ohrozených a vzácnych druhov organizmov, ktoré sa vyskytujú v širokom spektre biotopov.

GL2 Horný Ipeľ

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Ipeľský Potok

Krátka charakteristika: Komplex mezofilných a vlhkých lúk, rašelinísk, bochníkových vŕbových porastov a slatinných jelšín. Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Nížinné a podhorské kosné lúky, Mezofilné pasienky a spásané lúky, Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Vegetácia vysokých ostríc, Prechodné rašeliniská a trasovísk, Sukcesne zmenené slatiny, Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Vŕbové kroviny stojatých vôd, Slatinné jelšové lesy, Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, Bylinné brehové porasty tečúcich vôd.

A.3/ Ľudské zdroje

A.3.1 Demografické charakteristiky

Tabuľka 7 Štruktúra obyvateľstva obce Ozdín podľa produktivnosti

Stav k 31.12.	Predproduktívny vek (0-14)	Produktívny vek (15-64)	Poproduktívny vek (65+)	Celkom
2018	21	216	64	301
2019	20	206	64	290
2020	23	205	63	291
2021	28	198	61	287
2022	27	188	60	275

Zdroj: ŠÚ SR, Datacube, február 2023

V roku 2022 mala obec Ozdín 275 obyvateľov. Z hľadiska vývoja predproduktívneho obyvateľstva sa počet zvýšil oproti roku 2018. Pokles je evidentný u produktívneho obyvateľstva. U poproduktívneho obyvateľstva je tiež zaznamenávaný postupný pokles, medzi obdobím od 2018 po rok 2022 je to o 4 obyvateľov.

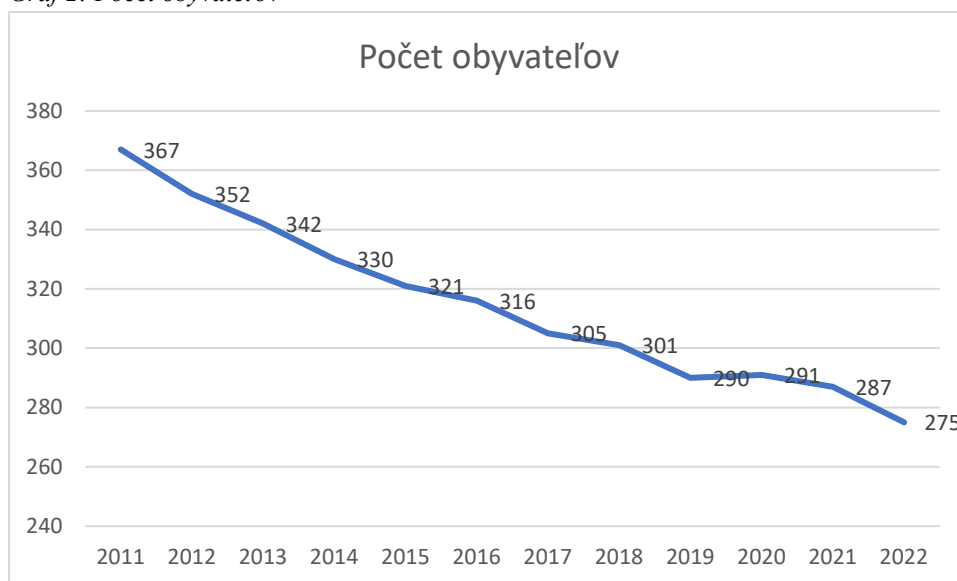
Tabuľka 8 Vývoj počtu obyvateľstva obce Ozdín

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov	367	352	342	330	321	316	305	301	290	291	287	275

Zdroj: ŠÚ SR, Datacube, február 2023

Tabuľka ukazuje počty obyvateľstva v obci Ozdín v časovom rozsahu 12 rokov. Počet obyvateľov od roku 2011 do roku 2022 klesol o 92.

Graf 2: Počet obyvateľov

Zdroj: ŠÚ SR, Datacube, február 2023

Tabuľka 9 Bilancia pohybu obyvateľstva obce Ozdín

	2021	2022
	spolu	spolu
živonarodení	1	0
Zomrelí	5	4
prírodný prírastok	-4	-4
pristťahovaní	10	3
vystťahovaní	7	11
migračné saldo	+3	-8
celkový prírastok	-1	-12

Zdroj: ŠÚ SR, Datacube, február 2023

Prirodzený prírastok je v roku 2021 aj 2022 záporný, počet narodených je pomerne nízky. Za sledované obdobie sa narodilo 1 dieťa a zomrelo 9 ľudí. Kladné hodnoty vykazuje migračné saldo v roku 2021, čo znamená, že sa viac ľudí pristťahovalo ako odsťahovalo. Za rok 2021 sa vystťahovalo 7 osôb, pristťahovalo sa 10 obyvateľov. Za rok 2022 sú hodnoty záporné, vystťahovalo sa 11 osôb a pristťahovali sa 3 osoby.

Tabuľka 10 Štruktúra podľa národnosti

obec Ozdín	slovenská	maďarská	rómska	česká	nezistené
2021	283	2	0	1	2
%	98,2	0,7	0	0,3	0,7

Zdroj: www.scitanie.sk február 2023

Slovenská národnosť je priznávaná u 98,2% obyvateľstva obce. V kategórii *nezistené* sú zaradení ostatní obyvatelia, ktorí príslušnosť k národnosti neuviedli.

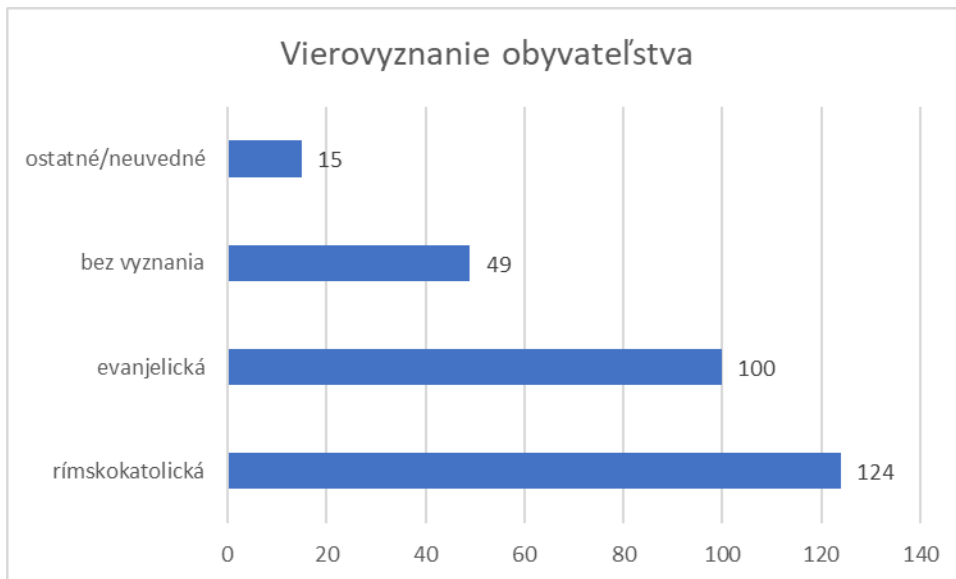
Tabuľka 11 Štruktúra podľa vierovyznania

názov obce	rímskokatolícka cirkev	evanjelická cirkev a. v.	bez vyznania	ostatné vierovyznania/neuvedené
Ozdín	124	100	49	15
%	43	34,7	17	5,3

Zdroj: www.scitanie.sk február 2023

Z tabuľky je zrejmé, že takmer polovica – 43 % obyvateľstva vyznáva katolícku vieru, takmer tretina – 34,7% sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu, ostatné vierovyznania spolu tvoria asi 5,3 % obyvateľstva a 17% obyvateľov sa nehlási k žiadnej viere.

Graf 3 Vierovyznanie obyvateľstva

Zdroj: www.scitanie.sk február 2023

Tabuľka 12 Štruktúra podľa vzdelania

Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania	Spolu	%
Základné	60	20,8
Učňovské (bez maturity)	85	29,5
Stredné odborné (s maturitou)	72	25

Vyššie odborné	15	5,2
Vysokoškolské	35	12,1
Ostatní bez udania školského vzdelania	21	7,
Celkom	288	100,0

Zdroj: www.scitanie.sk február 2023

K roku 2021 malo 85 obyvateľov vzdelanie bez maturity. 72 obyvateľov priznalo vzdelanie s maturitou, prípadne vyššie vzdelanie. Vysokoškolský diplom vlastní 35 obyvateľov, čo predstavovalo spolu 12,1% z celkového počtu. 21 obyvateľov je bez vzdelania alebo vzdelanie neuviedli.

A.3.2 Kultúrno-spoločenské zdroje, pamiatky a tradície, významné osobnosti

Kultúrny a spoločenský život v obci je veľmi bohatý, najmä na tradície, ktoré sa ľudia snažia uchovávať. Dokazujú to spoločenské a kultúrne podujatia ako napríklad Obecné páračky, Vyháňanie oviec či Pálenie Moreny. V rámci turistiky a peknému vzťahu k prírode organizujú sa pochody na Vrch Hrad určené deťom a dospelí sa môžu zapojiť na každoročný výstup na Jaseninu, organizovaný Mikroregiónom Hornohrad, ktorého je obec členom. Spoločenské podujatia na pripomenutie Mesiaca úcty k starším, Dňa matiek, Dňa detí sú v obci Ozdín tradičné. Športové aktivity sú určené rôznym kategóriám ako futbalistom, volejbalistom, nohejbalistom aj cykloturistom. Obec je aktívna aj v regionálnej spolupráci, zapája sa do regionálnych aktivít – Súťaž o najlepšiu hornohradskú klobásu, súťaž vo varení kapustnice Brdárska kapustnica, do Hornohradského MTB Cyklomaratónu, alebo sa pravidelne zúčastňuje podujatia Na kolesách proti rakovine a iné.

Pôsobí tu aj poľovnícke združenie Jedliny, Lesopasienková spoločnosť Ozdín a Lesopasienková spoločnosť Bystrička. Iné združenia v obci nie sú.

Ozdín má svetový unikát. Je ním **sklenené vodovodné potrubie**. Vodovod bol uvedený do prevádzky v 50. rokoch, jeho časť v dĺžke 825 m tvoria sklenené rúry s dĺžkou 2 metre a hrúbkou steny 10 mm. Neoceniteľnou výhodou potrubia je, že nedochádza k zhoršeniu kvality vody.

Z nedávnej doby je **drevený mlyn** v upravenom, kameňmi regulovanom potôčiku v strede obce.

Z tradičných jedál sú pre obec typické „ozdínske chrapné“.

K významným osobnostiam spájajúcim sa s obcou Ozdín patria:

➤ **Pavol Kolbany - lekár, botanik**, narodil 23. januára 1758 v Ozdíne. Bol priekopníkom hydroterapie a očkovania proti kiahňam v Uhorsku, účinne zasahoval proti týfusu a malárii. Ako botanik skúmal liečivé a jedovaté rastliny. Bol autorom viacerých náučných prác, napr. *Ungarische Gifpflanzen* (Bratislava 1791).

Michal Laciak - učiteľ a hudobný skladateľ, od 12. apríla roku 1851 až do júla 1858 pôsobil v Ozdíne. Svoju skladateľskú činnosť orientoval na hymnické zbory a klavírne kompozície. Bol autorom *Náuky súhlasu*, ktorú ponúkol na vydanie Matici slovenskej. Bol to prvý slovenský pokus o učebnicu harmónie, v ktorej autor zaviedol slovenskú hudobnú terminológiu, no bez väčších teoretických znalostí.

Betina Vladimír (17.6.1930 Ozdín) – mikrobiológ, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ

Podhradský Dušan (11.9.1940 Ozdín) – biochemik, vysokoškolský učiteľ

A.4/ Materiálne zdroje

A.4.1 Technická infraštruktúra

A.4.1.1. Bytový a domový fond

Tabuľka 13 Bytový a domový fond

	Počet
Domy spolu	147
<i>Rodinné domy</i>	106
<i>Bytové domy</i>	2
<i>Ostatné domy</i>	39
<i>Domy postavené do roku 1945</i>	105
<i>Domy postavené od 1945 do 2000</i>	38
<i>Domy postavené od 2000</i>	2
Byty spolu	157
<i>Byty vykurované plynom</i>	68
<i>Byty vykurované elektrinou</i>	3
<i>Byty vykurované pevným palivom</i>	70
<i>Byty vykurované iným alebo žiadnym spôsobom</i>	16

Zdroj: www.scitanie.sk február 2023

Podľa SODB 2021 je evidovaných v obci Ozdín 147 domov a 157 bytov.

105 domov bolo postavených v období do roku 1945, domov postavených od roku 1945 do 2000 roku je 38 a iba 2 domy sú postavené od roku 2000.

V obci Ozdín sú byty vykurované najmä plynom (68) a tuhým palivom (70). 3 byty sú vykurované elektrinou a 16 bytov využívajúcich iné alebo žiadne zdroje.

Nedostatočne kapacitne využité alebo voľné budovy

V obci sa nachádzajú aj nevyužívané domy, ktorých vlastníkami sú súkromné osoby. Obec má nedostatok vlastných pozemkov, ktoré by mohla využiť napr. na výstavbu IBV a navýšenie počtu obyvateľov.

A.4.1.2. Doprava a dopravné vzťahy

Miestne komunikácie

Dĺžka miestnych komunikácií je 2 km v kategórii bezprašné. Dĺžka chodníkov spolu je 1,3 km. Miestne komunikácie zahŕňajú obecné komunikácie aj poľnohospodárske cesty.

Železničná doprava

V obci nie je železničná sieť a ani v blízkom okolí.

Autobusová doprava

Obec Ozdín má pomerne dobré autobusové napojenie na okresné mestá Poltár aj Lučenec. V pracovné dni je 12 spojov do mesta Poltár, počet autobusových spojov do mesta Lučenec je 14, ale niektoré spojenia sú s prestupom v časti mesta Poltár – Zelené.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava sa buduje postupne aj v okolí. V tomto roku bola dokončená cyklotrasa prepájajúca mestá Poltár a Rimavskú Sobotu.

Časté je využitie aj okruhu Poltár - Hájiky/Maky - Breznička - Turičky – Ozdín, čo predstavuje cca 30 km úsek. Trasa vedie po poľných cestách, asfaltových, lesných cestách, využívajú ju prevažne majitelia MTB / Trek bicyklov.

A.4.1.3. Inžinierske siete

Vodovodná a kanalizačná sieť

Obec má vybudovaný verejný vodovod. Vodovod je v správe vodárenskej spoločnosti StVPS a.s. pobočka Lučenec. Zdrojom pitnej vody v obci sú studne s pitnou vodou, čiastočné zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou zabezpečuje Veolia, a.s. Lučenec cez skupinový vodovod MSV a HPL. Hlavným zdrojom skupinového vodovodu je vodárenská nádrž VN Málinec na Ipli. Celková kapacita vodných zdrojov pre SKV Málinec je v súčasnosti $Q_{\min.} = 280 \text{ l/s}$.

Obec má ako slovenský unikát časti vodovodného potrubia zo skla, ide o 825 metrov dlhý úsek, ktorý tvoria sklenené rúry DN 80. Každá má dĺžku dva metre a hrúbku steny 10 mm.

Energetika, plyn a telekomunikácie

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 KV prostredníctvom miestnych transformačných staníc. Správcom energetickej siete sú Stredoslovenské energetické závody, a.s. Lučenec.

V obci je rozvodná sieť plynu. Plynom kúri väčšina domácností.

V území sa nachádzajú trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, významu a konštrukcie, vrátane zariadení a objektov v správe spoločnosti Telekom a.s.. V obci nie je pošta ani automatická telefónna ústredňa (ATÚ). Telekomunikačné siete sú zastúpené sieťou spoločnosti Telekom a mobilnou sieťou spoločnosti Telekom, mobilných operátorov O2 a Orange Slovensko, 4ka a optiku prevádzkuje v obci firma Ma-NET Team s.r.o.. Obec nemá káblovú televíziu, len obecný rozhlas.

Verejné osvetlenie

Obec má verejné osvetlenie, ktoré by chcela rozšíriť o senzorové lampy a zameniť niekoľko kusov lúčových lúčov za nízkoenergetické.

Odpadové a environmentálne hospodárstvo

Obec Ozdín má vypracovaný Plán odpadového hospodárstva. Povinnosť sústred'ovať a triediť odpad je ukotvená vo všeobecne záväznom nariadení o nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom. Obec je členom Združenia obcí pre likvidáciu komunálneho odpadu Poltár, ktoré zabezpečuje vývoz, uskladňovanie (likvidácia) a separovanie odpadu vo vlastnom zbernom dvore a na vlastnej skládke komunálneho odpadu.

Znečistenie prostredia – ovzdušia spôsobujú hospodárske dvory zamerané na živočíšnu výrobu a kotolne na tuhé palivo.

Podobnou ekologickou záťažou sa javia aj poľnohospodárske stavby (kravíny, ošipárne), ktoré nie sú a pravdepodobne nebudú využívané a nie sú vlastnícky vysporiadané.

A.4.2. Sociálna infraštruktúra

A.4.2.1 Zdravotná infraštruktúra

Zdravotnú starostlivosť pre občanov obce Ozdín poskytujú zariadenia mimo obce, a to:

- všeobecní a špecializovaní lekári v meste Poltár
- nemocnica v mestách Lučenec a Rimavská Sobota
- lekárne v mestách Poltár, Lučenec, Rimavská Sobota a v obciach Cinobaňa a Málinec

V obci sa nenachádza opatrovateľské zariadenie, resp. zdravotnícke zariadenie iného druhu.

A.4.2.2 Školská infraštruktúra

Základnú školu deti navštevujú v Málinci a v Poltári. V minulosti bola v prevádzke v obci Ozdín základná škola, a to v priestoroch evanjelického cirkevného zboru. Do roku 2013 existovala aj materská škola, ktorá bola zrušená. Najbližšia materská škola je v susednej obci Uhorské, ale deti viac navštevujú materskú školu v Málinci a v Poltári.

A.4.2.3 Kultúrna infraštruktúra

Kultúrnou pamiatkou obce je evanjelický kostol a.v., klasicistický, postavený v roku 1813 na mieste gotického kostola z 15. storočia.

Historickou pamiatkou je aj Hrad Ozdín. Pozostatky hradu sa nachádzajú na vrchu kopca s názvom Hrad (589 m. n. m.) severne od obce. Prvou správou o hrade je listina z roku 1275, kde si ho pred súdom delili členovia rodu Turičovcov, čo zodpovedá predpokladanému blokovému utváraniu horného hradu. Hrad bol centrom panstva pri najhornejšom toku rieky Ipel' a jeho osudy sú známe len málo. Začiatkom 15. storočia hrad patrila rodu Ettre z Kalinova. V roku 1451 sa dostal do rúk prohabsburského vojenského zoskupenia Jana Jiskru z Brandýsa a zrejme po smrti kráľa Ladislava Pohrobka (1457) ho zdedili bratrci. Na sneme pri korunováci kráľa

Mateja dňa 29. marca 1464 bol vydaný dekrét, ktorého 10. odstavec pojednáva otázku zbúrania hradov, namierenú proti bratríkom. Kráľ stanovil termín do turíčných sviatkov, no ten sa však v tak krátkej dobe nemohol realizovať. Hrad teda pravdepodobne padol pod velením kráľovských vojsk Osvaldom Rozgonyim. Ozdobou obce je **drevená zvonica** – ľudová práca z roku 1784, zrekonštruovaná z dotácie BBSK v roku 2009.

V oblasti Hontu a v nemeckej Krupine vznikali obce s líniovým usporiadaním osídlenia. Osídlenie územia obce Ozdín môžeme charakterizovať ako Dedina pri hradskej – má zväčša lineárny pôdorys. Domy sú v tesnejšom zápoji, zriedka voľnejšie, spravidla po oboch stranách hradskej.

V obci rastie mohutný **dub pod kostolom**, ktorého vek sa odhaduje na 500 rokov a na začiatku obce sú tri limby – neobvyklé pre región Novohradu.

Obraz oltárny od F. Gyurkovitsa – v evanjelickom kostole

Rímsko-katolícka kaplnka Sv. Galla - dňa 28. novembra 1999 ju slávnostne vysvätil biskup Eduard Kojnok.

Obrázok 5 Rímsko-katolícka kaplnka

Zdroj: archív obce, január 2023

Kultúrna vybavenosť na území obce je zastúpená nasledovne:

Tabuľka 14 Kultúrna vybavenosť

Názov objektu	Stručný popis
Kultúrna miestnosť	v budove obecného úradu, kapacita 100 stoličiek
obecná knižnica	v budove obecného úradu

Zdroj: vlastné spracovanie 2023

A.4.2.4 Športová a rekreačná infraštruktúra

Tabuľka 15 Športová a rekreačná infraštruktúra

Názov objektu	Stručný popis
Ihrisko pod kostolom	bez príslušnej vybavenosti
Ihrisko v Bystričke	bez príslušnej vybavenosti

Zdroj: vlastné spracovanie 2023

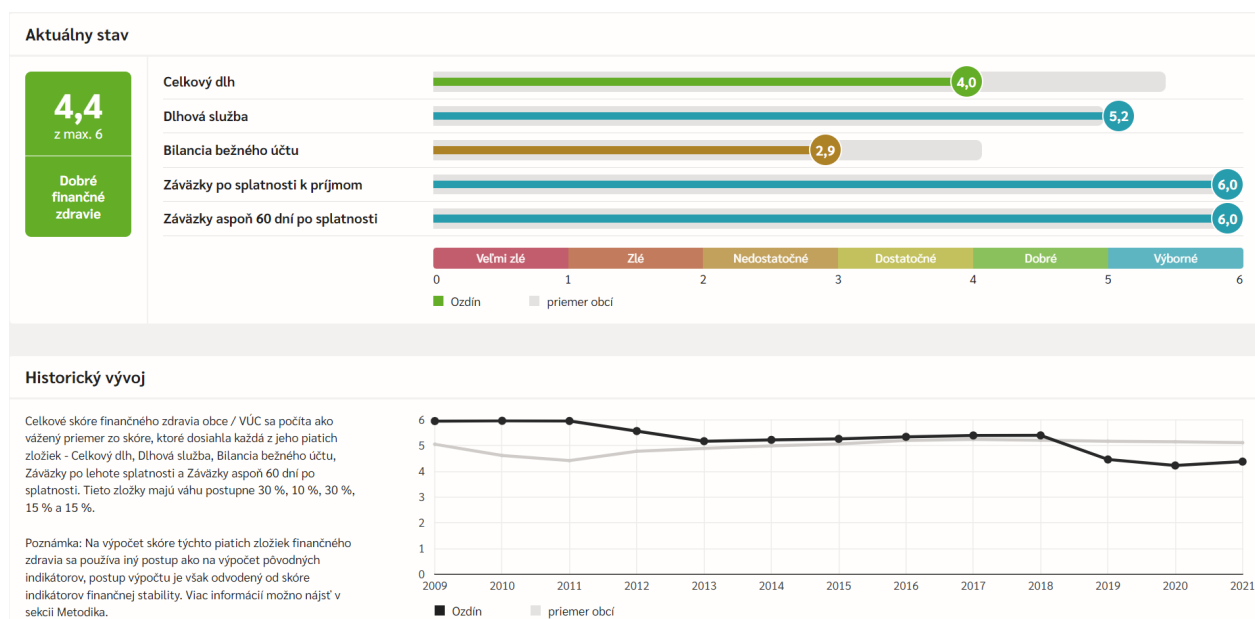
V obci nie zriadená obecná polícia, najbližšia policajná stanica sídli v meste Poltár.

A.5/ Ekonomické zdroje

A.5.1 Ekonomická charakteristika

V obci nie je situovaný žiadny veľký ekonomický subjekt, ekonomické aktivity sa orientujú hlavne na činnosť malých živnostníkov vo sfére služieb a poľnohospodárstva. Ostatní obyvatelia obce sú odkázaní na zamestnania mimo obce, najčastejšie v meste Poltár alebo Lučenec.

Obrázok 6 Hospodárenie obce Ozdín za rok 2021

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk/

A.5.2 Ekonomická štruktúra obyvateľstva

Miera nezamestnanosti v okrese Poltár dosahuje vysokú úroveň. Okres patrí do tzv. najmenej rozvinutých okresov. Počet evidovaných uchádzačov na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny osciluje na čísle 20.

Štruktúra počtu uchádzačov o zamestnanie

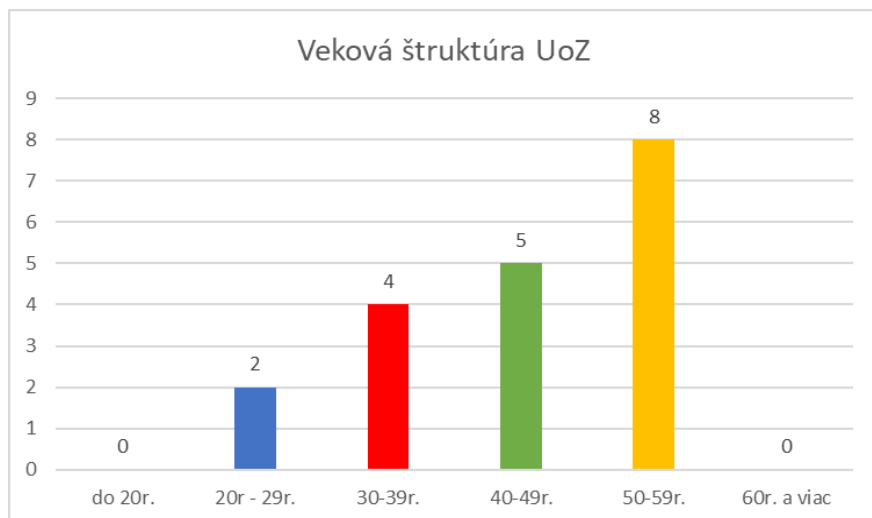
Tabuľka 16 Počet uchádzačov o zamestnanie a vývoj za posledné 3 roky

Obec	UoZ spolu	Počet uchádzačov k 31.11.2022						
		do 20r.	20r - 29r.	30-39r.	40-49r.	50-59r.	60r. a viac	n/a
Ozdín	19	0	2	4	5	8	0	0
Rok k 31.11.	2022	2021		2020				
Počet uchádzačov	19	18		22				

Zdroj: <https://www.upsvr.gov.sk>, január 2023

Tab.č.16 uvádza prehľad a porovnanie o počte uchádzačov o prácu k novembru 2022.

Graf 4 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: vlastné spracovanie, január 2023

Počet evidovaných nezamestnaných z obce Ozdín ku dňu 31.11.2022 je 19 uchádzačov o zamestnanie. Z toho sú 2 nezamestnaní od 20 do 29 rokov, 4 nezamestnaní vo veku od 30 rokov do 39 rokov, 5 nezamestnaní od 40 do 49 rokov a 8 nezamestnaní vo veku od 50 do 59 rokov. Počet nezamestnaných klesol oproti roku 2020 o 3 ľudí.

A.5.3 Priemysel

Priemysel nie je v obci Ozdín zastúpený žiadnym podnikateľským subjektom.

A.5.4 Poľnohospodárstvo

Pôda v súkromnom vlastníctve je obhospodarovaná súkromne hospodáriacimi roľníkmi. V roku 2012 pôsobil v obci 1 súkromne hospodáriaci roľník, v roku 2014 sú to dvaja súkromne hospodáriaci roľníci. Podnikateľské subjekty pracujúce vo sfére poľnohospodárstva a lesníctva:

- Martin Kancko – SZČO – pílenie a približovanie dreva
- Štefan Obročník Ozdín - SHR - pestovanie obilovín
- Peter Líška Ozdín – SHR – pestovanie obilnín a chov hovädzieho dobytku

A.5.5 Podnikateľská sféra

Obchodný register neregistruje podnikateľský subjekt so sídlom v Ozdíne. Podľa evidencie v živnostenskom registri uvádzajú ako sídlo, resp. prevádzku obec Ozdín 17 podnikateľských subjektov, z toho 7 právnických osôb. Predmetom činnosti sú prevažne maloobchodná a veľkoobchodná činnosť, podnikanie v oblasti stavebníctva, služieb a pod.

Z hľadiska podnikateľských aktivít v obci majú prevádzky v obci dva väčšie podnikateľské subjekty, potom sú to drobné podnikateľské aktivity, v rámci ktorých môžeme hovoriť o samo zamestnávaní.

Tabuľka 17 Počet podnikateľských subjektov a organizácií

Údaje k 31.12.2022	
	Obec Ozdín
Právnické osoby spolu	7
Fyzické osoby podnikatelia - živnostníci	17

Zdroj: ŠÚ SR, <https://datacube.statistics.sk/>

Tabuľka č.17 uvádza situáciu počte podnikateľských subjektov a organizácií k 31.12.2022, evidované na štatistickom úrade.

A.5.6 Obchodná sféra

V obci nie je takmer žiadna ponuka služba a takmer žiadni poskytovatelia služieb. Obec stratila predajňu so zmiešaným tovarom, ktorú chce vedenie obce opäť sprevádzkovať podporou podnikateľských subjektov. Tým sa rozšírilo územie obcí, ktoré tvoria „slovenské potravinové púšte“, typické pre malé obce do 300 až 500 obyvateľov. V obci funguje pohostinstvo, nie sú zastúpené žiadne ďalšie služby.

Tabuľka 18 Obchodná sféra

Charakter zariadenia	Stručný popis
pohostinstvo	1 pohostinstvo

Zdroj: Spracovateľ

A.5.7 Cestovný ruch

V súčasnosti nie je v obci zariadenie cestovného ruchu. Zaujímavosťou pre návštevníkov v rámci CR by mohli byť záujemcovia o poľovnú turistiku alebo návštevníci vyhľadávajúci historické pamiatky – zrúcaniny hradov, kostoly, zvoničky alebo vidiecku architektúru.

A.6/ Partnerstvá, účasť v združeniach. Podujatia, aktivity, projekty.

A.6.1 Partnerstvá, účasť v združeniach

- **Združenie miest a obcí Novohradu** -združenie obcí v regióne Novohrad
- **Združenie miest a obcí Slovenska** – celoslovenské združenie obcí
- **Mikroregión Hornohrad**- záujmové združenie obcí s ďalšími ôsmimi obcami okresu Poltár
- **Partnerstvo pre rozvoj regiónu Poltár** - medzi sektorové partnerstvo, do ktorého patrí aj obec Ozdín
- **Združenie obcí pre likvidáciu komunálneho odpadu Poltár** - vzniklo za účelom spravovania skládky komunálneho odpadu so sídlom v Brezničke.

A.6.2 Podujatia, aktivity, projekty

- Hornohradské športové dni
- rôzne obecné aktivity, ako napr. Obecné páračky, Deň matiek, športové súťaže, organové koncerty v kostole a podobne

A.7/ Vyhodnotenie zapojenia verejnosti do dotazníkového prieskumu obyvateľov obce Ozdín

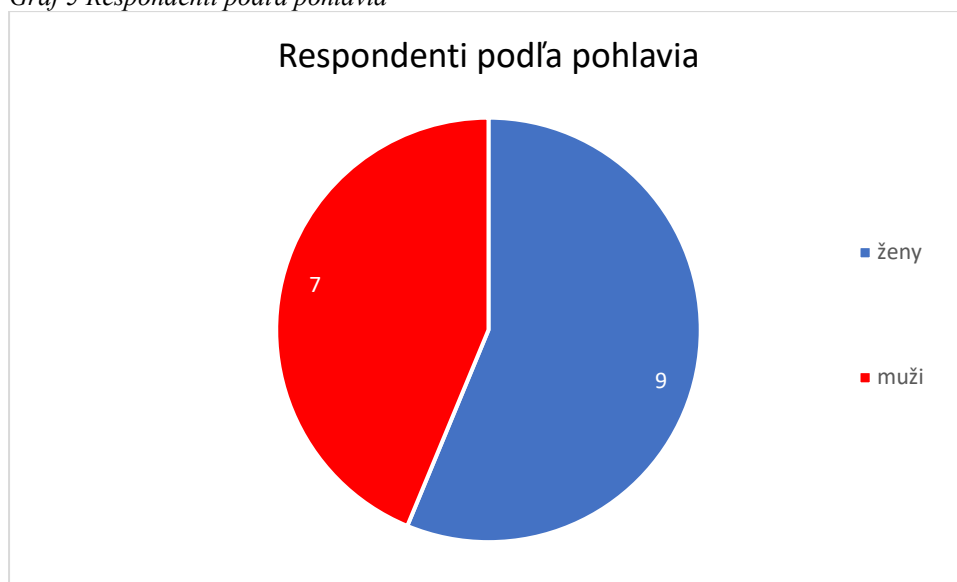
Výsledky tohto prieskumu predstavujú jeden zo zdrojov pre podklad pre tvorbu SWOT analýzy a následne pre formovanie stratégie rozvoja obce. Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov obce o tom, že takýto dokument pre ich obec pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v obci a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti, ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov k jej rozvoju. Prieskum sa konal v koncom roka 2022 a začiatkom roka 2023. Otázky dotazníka boli zamerané na zisťovanie názorov na oblasti kvality života v obci.

Dotazník obsahoval celkom 18 uzavretých aj otvorených otázok. Dotazník bol zverejnený na stránke obce pre obyvateľov. Vyplnených a doručených bolo 72 dotazníkov.

Zdroj tabuliek a grafov: spracovateľ.

1.Respondenti podľa pohlavia. Na vyplnení dotazníka sa zúčastnilo 9 žien a 7 mužov.

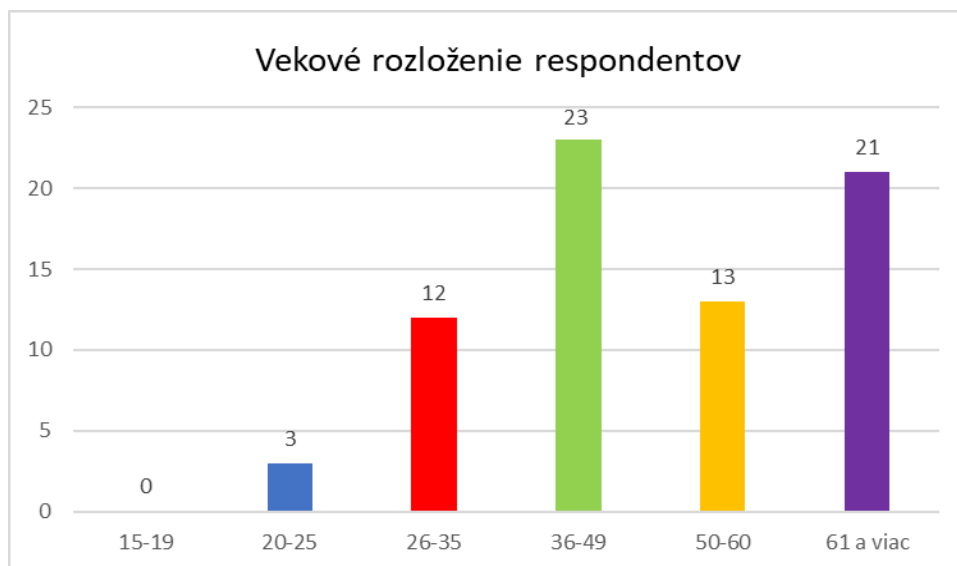
Graf 5 Respondenti podľa pohlavia

2. Vekové rozloženie respondentov. Záujem o účasť na dotazníkovej aktivite bola najviac u vekovej kategórie 36-49, a to 23 respondentov. V kategórii 20-25 boli 3 respondenti. V kategórii 26-35 rokov zúčastnilo 12 respondentov. Kategória 50-60 rokov bola zastúpená 13 respondentmi. V kategórii 61 a viac bolo 21 respondentov. Vo vekovej kategórii 15-19 nebol žiaden respondent.

Graf 6 Vekové rozloženie respondentov

Najnižšie vekové kategórie - obyvatelia od 15 – 25 rokov sú zastúpené minimálne, čo je možné zdôvodniť aj charakteristickým záujmom o iné skutočnosti.

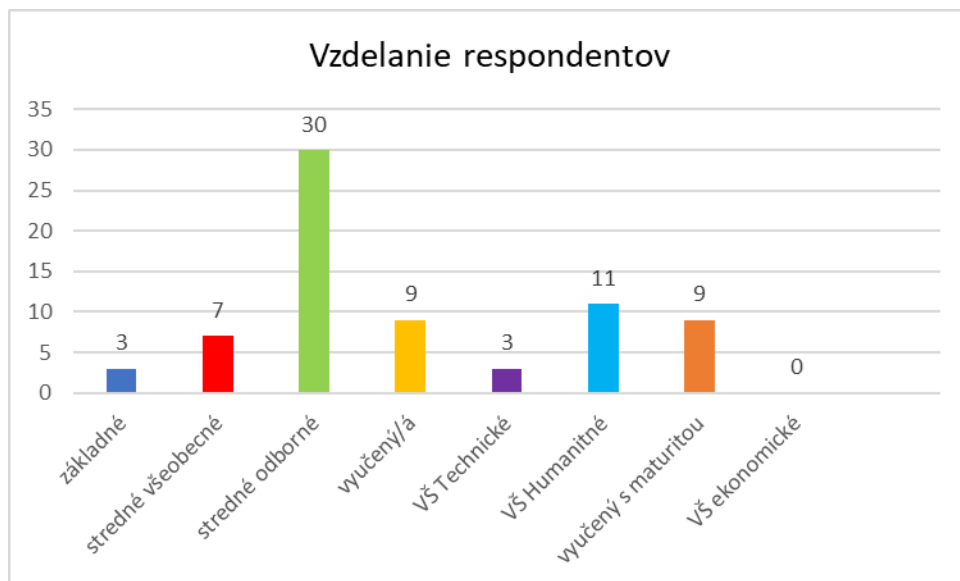
3. Vzdelanie respondentov. Najviac zapojených respondentov malo stredné odborné vzdelanie, vysokoškolské vzdelanie uviedlo 14 respondentov, so základným vzdelaním sa zapojili 3 respondenti.

Tabuľka 19 Vzdelanie respondentov

Vzdelanie respondentov	počet
základné	3
stredné všeobecné	7
stredné odborné	30
vyučení/-á	9
VŠ technické	3
VŠ humanitné	11
vyučení/-á s maturitou	9
VŠ ekonomické	0

Graf 7 Vzdelanie respondentov

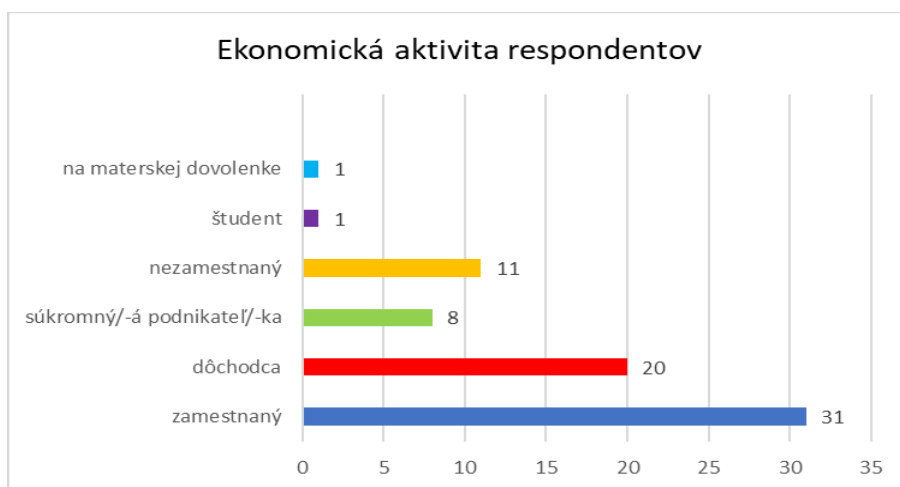

4. **Ekonomická aktivita respondentov.** Najviac zastúpení boli zamestnaní respondenti (31 respondentov), nezamestnaní boli 11, v dôchodkovom veku bolo 20 respondentov, súkromných podnikateľov bolo 8 a zapojili sa aj 1 žena na materskej dovolenke a 1 študent.

Tabuľka 20 Ekonomická aktivita respondentov

Ekonomická aktivita	počet
zamestnaný	31
súkromný/-á podnikateľ/-ka	8
dôchodca/-kyňa	20
študent/-ka	1
na materskej dovolenke	1
nezamestnaný	11

Graf 8 Ekonomická aktivita respondentov

5. **Ako dlho žijete v obci?** 27 respondentov býva v obci od narodenia. 35 respondentov sa prisťahovalo dospelosti a 10 v detstve.

Graf 9 Ako dlho žijú respondenti v obci

6. **V prípade, že ste sa prisťahovali v dospelosti, aký bol dôvod prisťahovania?** 15 respondentov sa prisťahovalo za partnerom/partnerkou. 12 respondentov sa prisťahovalo za kúpou domu / bytu. 8 respondentov sa prisťahovalo z iných dôvodov.

7. **Bývanie na vidieku alebo v meste.** 69 respondentov preferuje bývanie na vidieku a 3 respondenti by dali prednosť bývaniu v meste.

8. **Kvalita života v obci Ozdín.** 40 respondentov ohodnotilo kvalitu bývania v obci ako dobrú, 7 respondentov ako veľmi dobrú, 4 respondenti nie sú spokojní a ohodnotili kvalitu života v obci za zlú a 21 respondentov ako priemernú.

Tabuľka 21 Kvalita života v obci Ozdín

Kvalita života v obci	počet
veľmi dobrá	7
dobrá	40
priemerná	21
zlá	4

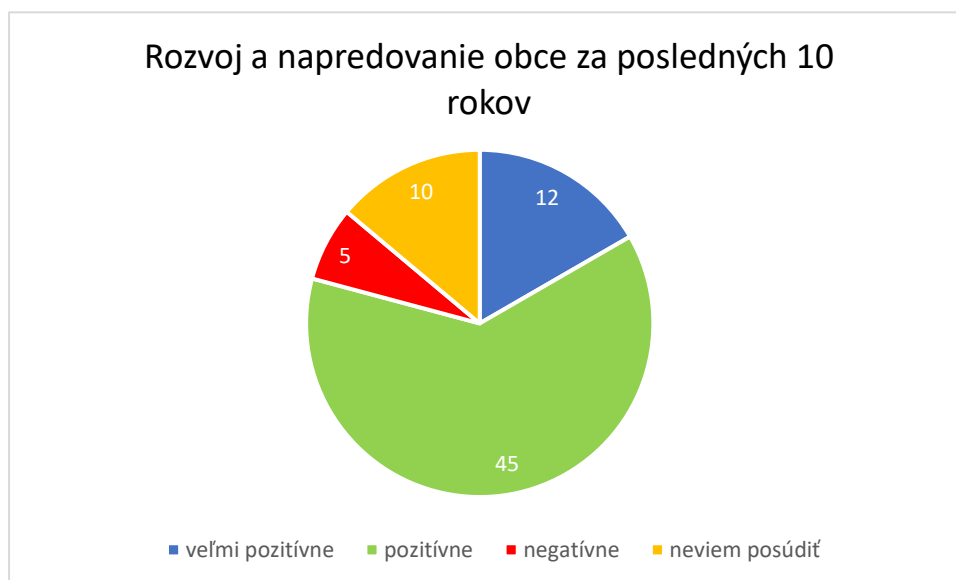

9. **Rozvoj a napredovanie obce za posledných 10 rokov.** Údaj vypovedá, že 45 respondentov je spokojných a 12 až veľmi spokojných s napredovaním obce. 10 respondentov sa k tejto otázke nevedelo vyjadriť. 5 respondentov uviedlo, že obec sa vyvíja negatívne.

Tabuľka 22 Rozvoj a napredovanie obce za posledných 10 rokov

Hodnotenie rozvoja obce	Počet
veľmi pozitívne	12
pozitívne	45
negatívne	5
neviem posúdiť	10

Graf 10 Rozvoj a napredovanie obce za posledných 10 rokov

10. **Aktivita v záujmových združeniach a organizáciách.** 58 z opytovaných uviedlo, že sa nezapája do týchto aktivít. 14 respondenti uviedli aktívnu činnosť.

11. **Ak sa zapájate, uveďte názov združenia a v akej oblasti života pôsobí?**

Na túto otázku odpovedalo 14 respondentov – uviedli DHZ Ozdín, ECAV Ozdín, OZ Alveus – tvorivé dielne a organizovanie súťaží v obci.

12. **Záujem o správu obce a názor na činnosť samosprávy.**

Na túto otázku odpovedalo niekoľko respondentov. Respondenti uviedli rôzne názory, v ktorej oblasti by mohla samospráva obce zlepšiť svoju činnosť: podpora služieb a turizmu, prilákanie

nových investorov – obchod s potravinami, organizovanie kultúrnych podujatí, rekonštrukcia chodníkov a autobusovej zastávky, podpora športu a mládeže, viacej spoločenských udalostí, aktivity pre deti.

13. Zdroje informovania v obci. Najväčším zdrojom informácií je obecný rozhlas, až 53 respondentov uviedlo tento zdroj. Informácie získavajú obyvatelia obce na obecnom úrade a na obecnej webovej stránke v počte 9. Na ulici uviedlo 18 respondentov. Ostatní respondenti získavajú informácie na návšteve, na stretnutí občanov alebo na inom mieste.

Tabuľka 23 Zdroje informovania v obci

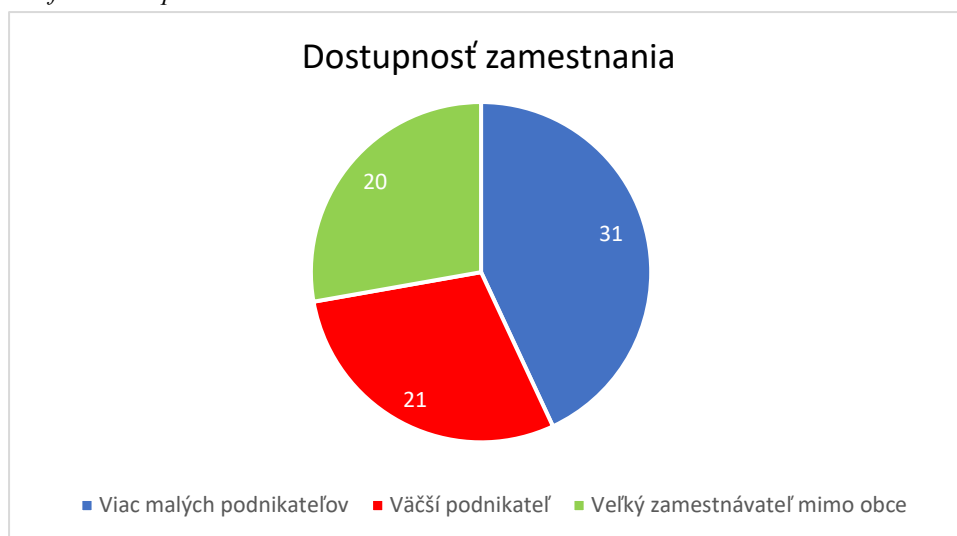
Zdroje informovania	počet respondentov
<i>z obecného rozhlasu</i>	53
<i>z obecnej www stránky</i>	9
<i>na obecnom úrade</i>	9
<i>pri nákupe</i>	2
<i>na ulici</i>	18
<i>na návšteve</i>	13
<i>na stretnutiach v rámci spolku alebo združenia</i>	1
<i>na stretnutí občanov</i>	2
<i>v reštauračnom zariadení</i>	6
<i>na inom mieste</i>	1

14. Využitie prostriedkov z fondov EÚ v infraštruktúre obce. Názor na čerpanie prostriedkov z EÚ býva u obyvateľov ovplyvňovaný nedostatkom informácií o celom systéme a procese čerpania prostriedkov na projektové zámery. Najčastejšie sa objavovali zámery na vybudovanie kanalizácie, podporu služieb, cestovného ruchu a športu. Ďalej to boli miestne komunikácie, obnova zelene, obnova historických pamiatok, vybudovanie cyklotrasy, rekonštrukcia starých budov, protipovodňová hrádza, rekonštrukcia autobusovej zastávky a aktivity pre občanov.

15. Dostupnosť zamestnania. 31 respondentov by privítalo viac malých podnikateľov v obci, pravdepodobne by preferovali ponuku pracovných príležitostí pred rozšírením ponuky služieb v obci. 20 opýtaní si prajú veľkého zamestnávateľa mimo obce, sú ochotní cestovať za prácou menšie vzdialenosti. Podnikateľ s väčšou prevádzkou v obci je zaujímavý pre 21 respondentov.

Graf 11 Dostupnosť zamestnania

16. Spokojnosť s kvalitou služieb a vybavenia obce. Tieto atribúty slúžiace obyvateľom obce boli respondentmi hodnotené bodovaním. Škála spokojnosti bola vyjadrená hodnotami od 1 do 5, kde 1 – spokojnosť a 5 – nespokojnosť s uvedenou položkou. Podľa počtu bodov boli položky zoradené do nasledovnej tabuľky, kde najvyšší počet bodov znamená najväčšiu nespokojnosť obyvateľov a najnižší počet bodov vyjadruje spokojnosť respondenta.

Tabuľka 24 Spokojnosť s kvalitou služieb a vybavenia obce

Služby a vybavenie obce	Počet pridelených bodov
<i>stav miestnych komunikácií</i>	163
<i>stav chodníkov</i>	184
<i>stav verejnej zelene</i>	171
<i>požiarna ochrana</i>	243
<i>všeobecná zdravotnícka starostlivosť</i>	282
<i>možnosti športového vyžitia</i>	190
<i>možnosti kultúrneho vyžitia</i>	257
<i>dom smútku</i>	295
<i>knižnica</i>	276
<i>dostupnosť verejného internetu</i>	252
<i>pokrytie signálom mobilných sietí</i>	197
<i>ponuka služieb a obchodov</i>	309
<i>bezpečnosť a ochrana osobného majetku</i>	214
<i>záujem obyvateľov o veci verejné</i>	237

<i>vzťah obyvateľov k svojej obci</i>	191
<i>dostupnosť služieb (oprava obuvi, čistiareň a pod.)</i>	338
<i>poskytovanie sociálnych služieb</i>	249
<i>možnosti vzdelávania dospelých</i>	320
<i>školsťvo</i>	318
<i>stav kanalizácie</i>	322
<i>vzhľad obce, verejných priestranstiev</i>	182
<i>bytová infraštruktúra (možnosti získania bytu, domu, kúpa nehnuteľností, pozemku)</i>	290
<i>iné</i>	224

17. **Najnaliehavejšie oblasti pre riešenie.** V tejto otázke mali respondenti uviesť podľa nich prvé tri najnaliehavejšie oblasti, ktoré si vyžadujú akútne riešenie. Za najdôležitejšie problémy, ktoré je potrebné riešiť, označili respondenti kanalizáciu, zneškodnenie divokých skládok, skrášlenie obce a čistota verejných priestranstiev a miestne komunikácie.

Tabuľka 25 Najnaliehavejšie oblasti pre riešenie

Problémové oblasti	Počet pridelených bodov
<i>kanalizácia</i>	38
<i>miestne komunikácie</i>	17
<i>iné</i>	8
<i>skrášlenie obce a čistota verejných priestranstiev</i>	23
<i>šport a oddych</i>	7
<i>sociálna starostlivosť</i>	11
<i>životné prostredie</i>	8
<i>zneškodnenie divokých skládok</i>	22
<i>záujem občanov o veci verejné</i>	13
<i>podmienky na podnikanie</i>	8
<i>zber a separácia odpadov</i>	7
<i>bezpečnosť občanov</i>	3
<i>doprava</i>	6
<i>kultúra a vzdelanie</i>	10
<i>cestovný ruch</i>	13
<i>verejné osvetlenie</i>	3
<i>bývanie</i>	7

obnova historických pamiatok	7
regionálna spolupráca	4

18. **Výnimočnosť, úspešnosť obce.** Nie každý respondent odpovedal na túto otázku. Vo väčšine sa zhodli na tom, že obec je podľa nich výnimočná svojím vzhlľadom a prostredím, čistotou, bezpečnosťou obyvateľov a bohatou okolitou prírodou. Zaujímavou je aj vďaka tradíciám – hradisko a niektorým zaujímavostiam ako sklenené vodovodné potrubie, zvonica, mlyn v potoku v centre dediny. Všeobecne vyjadrenia potvrdili, že život v obci je pokojný, vyhovujúci najmä vyšším vekovým kategóriám obyvateľstva, pre návštevníkov zaujímavý svojimi zvláštnosťami, ktoré si obyvatelia ctia a udržujú.

A.8/ SWOT analýza

Tabuľka 26 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<u>Prírodné:</u> – pekná nenarušená príroda s bohatou faunou a flórou – bohaté lesné plochy – dobré podmienky pre rozvoj poľovníctva – 500-ročný dub pri kostole – 3 limby na začiatku obce – regulovaný potok v strede obce so zaujímavosťou – dreveným mlynom <u>Ľudské:</u> – príjemní ľudia – aktívne zapojenie obce do regionálnych aktivít – ľudia vedia prejavovať úctu aj uznanie – záujem o udržanie tradícií a kultúry – obyvatelia sa cítia bezpečne	<u>Prírodné:</u> – znečisťovanie prírodných zdrojov – malé čierne skládky <u>Ľudské:</u> – migrácia mladých ľudí do iných regiónov a zahraničia – nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva – vysoký index starnutia – negatívny populačný vývoj – chýbajú formálne organizácie, združujúce obyvateľov podľa záujmu – problematické uplatnenie opatrovateľských kapacít – chýbajúce zdravotné služby v obci

<u>Ekonomické:</u> – obec je vhodnou voľbou pre život seniorov – prírodný potenciál pre malé podnikanie (CR, poľnohospodárstvo, spracovanie drevnej hmoty) – separovanie zberu odpadu v obci <u>Kultúrne:</u> – pozostatky hradiska Ozdín z 13. stor. – historické a kultúrne tradície – rímsko-katolícka kaplnka Sv. Galla – evanjelický kostol z roku 1813 – drevená zvonica z roku 1728 – spoluorganizovanie regionálnych aktivít (Dni MR HORNOHRAD – klobásový festival, Hornohradské športové dni, cykloturistika a pod.) <u>Materiálne:</u> – plynofikácia a vodovod v obci- časť – zrekonštruované komunikácie - časť – záujem o skrášlenie vzhľadu obce – architekturné zaujímavé centrum obce <u>Cestovný ruch:</u> – vhodné podmienky na rozvoj agroturistiky – dobré podmienky pre rozvoj poľovníctva – potenciál pre ubytovanie v súkromí	<u>Ekonomické:</u> – nepriaznivý demografický vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva – nízka ponuka pracovných príležitostí v obci – odliv kvalifikovanej pracovnej sily – nedostatok kapitálu - slabšie rozpočtové možnosti obce – nízka kúpyschopnosť obyvateľstva – slabá ponuka a dostupnosť služieb pre obyvateľov <u>Kultúrne:</u> – nepostačujúce finančné rozpočtové možnosti pre rozvoj kultúry <u>Materiálne:</u> – kanalizačná sieť – chýba – nepostačujúce pokrytie vodovodnou sieťou – nekvalitné komunikácie - časť – zlý technický stav niektorých budov a zariadení – majetkovo - právne nevysporiadané pozemky a nehnuteľnosti <u>Cestovný ruch:</u> – nedostatočné využívanie prírodného potenciálu – zanikajúce tradície ľudovej výroby – žiadny podnikateľský subjekt podnikajúci v cestovnom ruchu
Príležitosti	Ohrozenia

Ekonomické:

- možnosť získania finančného príspevku zo zdrojov EÚ na financovanie projektov
- integrácia do regionálnych aktivít v ekonomickej a iných oblastiach
- využitie prírodných podmienok a polohy obce v rozvoji cestovného ruchu
- rozvoj nových foriem miestnej zamestnanosti (agroturistika, sociálne služby v zariadeniach rodinného typu)
- rozšírenie podnikateľskej základne pre malých živnostníkov, participovanie na regionálnych integrovaných stratégiách
- zapojenie sa do miestnej akčnej skupiny
- podieľanie sa na tvorbe RCOH v spolupráci s klastrovými organizáciami

Sociálne:

- podpora sociálnej starostlivosti v obci (zlepšenie starostlivosti o dôchodcov, deti atď.)
- komunitné centrum – komunitná starostlivosť o ľudí odkázaných na pomoc iných
- využitie nepoužívaných budov na sociálny účel (opatrovateľská služba)
- ponuka atraktívneho bývania na vidieku

Environmentálne:

- podpora ochrany životného prostredia
- zvýšenie podielu využívaného zhodnocovaného komunálneho odpadu
- využívanie alternatívnych zdrojov obnoviteľných energií
- legislatívne vysporiadanie a využitie neužívaného domového fondu

Miestne:

- vplyv nepriaznivého demografického vývoja
- pokles záujmu o malé a stredné podnikanie v obci (pokles ekonomickej činnosti, služieb a pod.)
- prehľbovanie nízkej kúpyschopnosti obyvateľstva
- rast sociálnej chudoby v rodinách
- vyludňovanie obce kvôli odchodu za prácou
- zvýšenie znečisťovania povrchových a podzemných vôd nevybudovaním kanalizácie a ČOV,
- prehlbujúce sa znečisťovanie životného prostredia divokými skládkami

Regionálne:

- oslabenie ekonomickej stability regiónu Poltár s dosahom na malé obce okresu
- rast nezamestnanosti a sociálnej chudoby
- pokles kvalifikovanosti pracovných síl
- nezaujímavý región pre investorov
- nie sú jasné nosné piliere politiky rozvoja CR v regióne

Národné:

- legislatívne podmienky pre poľnohospodársku výrobu – časté zmeny, aj zmeny z EÚ
- obmedzenia pri čerpaní finančných príspevkov z európskych fondov pre malé obce
- nepriaznivé podmienky pre MSP - odvodová záťažnosť, legislatívne prekážky

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

A.9/ Prehľad investičných a neinvestičných zámerov za obdobie 2014 – 2020

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
Ozdín na roky 2023-2029**

Tabuľka 27 Prehľad investičných a neinvestičných zámerov za programové obdobie 2014 - 2020

Popis zámeru	Rozpočet celkom (€)	Vlastné zdroje (€/%)*	Zdroje EU (€/ %)	Zdroje iné (€/%)	Začiatok realizácie	Opatrenie PHSERK 2014-2020
Investičné zábery						
Rekonštrukcia chodníkov	17 000	1 700/10	15 300/90	-	2018	1.1.
Rekonštrukcia protipožiarnej zbrojnice- výmena strešnej krytiny	5 000	500/10	-	4 500/90	2016	1.2.
Rekonštrukcia komunikácií	40 000	4 000/10	36 000/90	-	2016-2018	1.1.
Vybudovanie autobusovej zastávky	3 000	300/10	-	2 700/90	2017	1.2.
Úprava drobnej architektúry	4 500	2 250	-	2 250	2015-2020	1.2.
Rekonštrukcia KD Bystrička	10 000	1 000/10	9 000/90	-	2017	1.2.
Súhrn	79 500	9 750	60 300	9 450	-	-
Neinvestičné zábery						
Zabezpečenie sociálnych služieb - opatrovateľská služba	2 500 (500€ ročne)	2 500/100	-	-	2015-2020	3.1.
Terénna sociálna práca	10 000 (2 000 ročne)	1 000/10	9 000/90	-	2014-2020	3.1.
Súhrn	12 500	3 500	9 000	-	-	-
Súhrn celkom	92 000	13 250	69 300	9 450	-	-

Zdroj: PHRSEK Ozdín 2014-2020

Tabuľka 28 Prehľad zrealizovaných projektov za obdobie 2014-2022

c	Názov investície	Rok uzavretia zmluvy	Získaná dotácia (€)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Celková výška v €
1.	Ozdín MRK - Výstavba vodovodu v miestnej časti Bystrička	2022	111 866,68	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	Ľudské zdroje	
2.	Deň športu v obci Ozdín	2022	810,00	BBSK	-	-
3.	Miestne komunikácie Ozdín	2021	60 321,08	MIRRI SR		
4.	Zvýšenie energetickej účinnosti budovy OÚ v obci Ozdín	2021	116 692,00	Environmentálny fond		122 833,69
5.	Rekonštrukcia spoločenského domu v obci Ozdín	2020	21 000,00	MIRRI SR		

6.	Asfaltovanie miestnych komunikácií	2020		Obec Ozdín		10 626,14
7.	Asfaltovanie miestnych komunikácií	2020		Obec Ozdín		11 718,54
8.	Terény sociálny pracovníci	2019-2022	1x TSP 1x TP	IA MPSVR SR		
8.	Rekonštrukcia spoločenského domu v obci Ozdín	2018	21 000,00	MIRRI SR		
9.	Výstavba multifunkčného ihriska	2019	37 000,00	Úrad vlády SR		52 355,88
10.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Ozdín	2018		Obec Ozdín		64 424,00

Zdroj: www.crz.gov.sk, webová stránka obce, spracovateľ 2023

B.1/ Stratégia rozvoja obce

Strategický cieľ

Zabezpečiť hospodársky a spoločenský rast s využitím disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch systémom prepojením viacerých aktérov pôsobiacich vo viacerých sektoroch. Zameranie ekonomickej činnosti bude nastavené tak, aby bol plne podporený sociálny, environmentálny, ekonomický dopad na územie a jej obyvateľov.

Strategický cieľ vychádza z predpokladu, že obec bude vytvárať podmienky pre zastabilizovanie a rozvoj adaptáciu ekonomicky a sociálne aktívnych subjektov. Prispievať k rastu konkurencieschopnosti v spolupráci s klastrovými organizáciami v Banskobystrickom kraji. Obec bude vytvárať čo najlepšie podmienky pre stabilitu a rozvoj podporou sieťovania, predovšetkým v súčasných časoch a klesajúcej hospodársko-ekonomickej stabilite Slovenskej republiky.

Rozdelenie priorít na naplnenie Strategického cieľa :

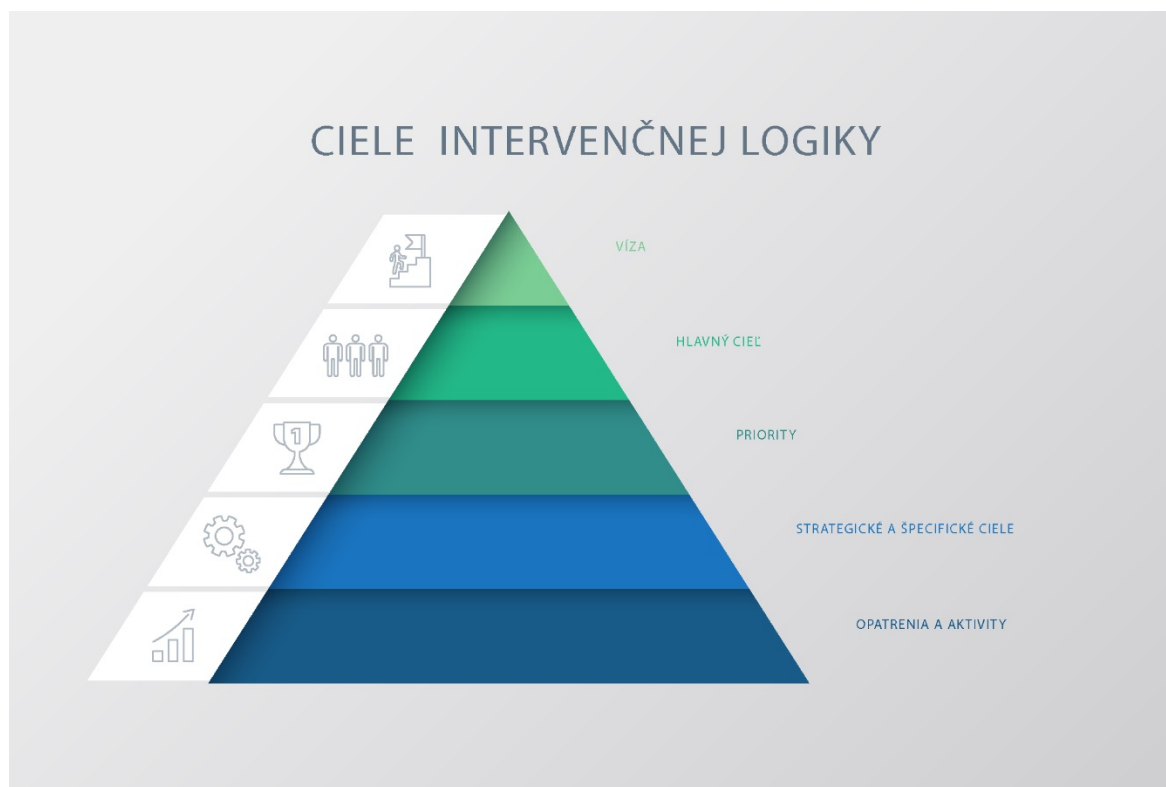
- Priorita 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN
- Priorita 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN

- Priorita 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN
- Priorita 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN
- Priorita 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM

Prioritné ciele vychádzajú z cieľov národných politík zadefinovaných v Partnerskej dohode Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027, v rámci Programu Slovensko.

Obrázok 7 Strategicko-programová časť PHRSR
Zdroj: spracovateľ, 2023

B.1.1/ Vízia

„Vytvárať komplexné prostredie s prihliadnutím na sociálne, environmentálne a ekonomické dopady pre obyvateľov obce tak, aby sa vytvoril kvalitný a príťažlivý život pre občanov a návštevníkov obce Ozdín s úctou tradíciám“.

Obec prihliada na meniacu sa situáciu ekonomickú, sociálnu, politickú a jej vízia sa viaže k strednodobému horizontu 5-10 rokov. Pre naplnenie uvedenej vízie obce bolo preto stanovených 5 strategických cieľov, ku ktorým sú priradené viaceré oblasti. Vychádzajúc

z analýzy vnútorného aj vonkajšieho prostredia obce a zohľadnení názorov jej predstaviteľov a obyvateľov boli sformulované nasledovné prioritné oblasti a strategické ciele, ktoré plne nadväzujú na tvorbu a ciele regiónu.

Tabuľka 29 Zoznam prioritných oblastí obce Ozdín

Aktivity
Cieľ 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN
1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce
1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva
1.3 Informatizácia obce
Cieľ 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN
2.1 Životné prostredie
2.2 Odpadové a vodné hospodárstvo
Cieľ 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN
3.1 Dopravná infraštruktúra
Cieľ 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN
4.1 Sociálne služby a zdravotníctvo
4.2 Vzdelávanie a šport
4.3 Kultúra
Cieľ 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM
5.1 Propagácia a cestovný ruch
5.2 Ďalšia občianska infraštruktúra

Zdroj: vlastné spracovanie, august 2023

Tabuľka 30 Zoznam strategických a špecifických cieľov

Aktivity
Cieľ 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN
1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce
1.1.1 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci, zlepšenie podmienok pre podnikanie v obci
1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva
1.2.1 Revitalizácia areálov hospodárskych dvorov PD
1.3 Informatizácia obce
1.3.1 Rozvoj informačných systémov samosprávy
Cieľ 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN
2.1 Životné prostredie
2.1.1 Podpora a budovanie vodozádržných opatrení (s využitím smart riešení)
2.1.2 Podpora a budovania protierózných opatrení
2.1.3 Zníženie energetickej náročnosti budov

2.1.4 Podpora budovania Regionálnych centier obehového hospodárstva (RCOH)
2.2 Odpadové a vodné hospodárstvo
2.2.1 Rekultivácia čiernych skládok
2.2.2 Vybudovanie prvkov drobnej architektúry pre umiestnenie komunálneho odpadu
2.2.3 Dobudovanie vodovodu a vodárenských zdrojov (kapacít)
Cieľ 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN
3.1 Dopravná infraštruktúra
3.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci
3.1.2 Výstavba a rekonštrukcia parkovísk a oddychových plôch
3.1.3 Výstavba, zriadenie prvkov a doplnkov dopravnej infraštruktúry (bezpečnostné prvky, elektrické nabíjacie stanice, smart riešenia ...)
Cieľ 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN
4.1 Sociálne služby a zdravotníctvo
4.1.1 Podpora zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov
4.2 Vzdelávanie a šport
4.2.1 Rozvoj mimoškolskej činnosti a voľnočasové aktivity – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky
4.3 Kultúra
4.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok (evanjelický kostol)
4.3.2 Podpora kultúrnych podujatí v obci
Cieľ 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM
5.1 Propagácia a cestovný ruch
5.1.1 Podpora rozvoja informačných kanálov, propagácia obce a územia (napr. aktualizácia www stránky obce, katalógy produktov a pod.)
5.1.2 Budovanie informačných tabúl v obci
5.2 Ďalšia občianska infraštruktúra
5.2.1 Príprava a výstavba nových lokalít IBV
5.2.2 Rekonštrukcia a dobudovanie verejného osvetlenia
5.2.3 Výstavba a revitalizácia oddychových zón, parkov a ďalších verejných priestranstiev v obci
5.2.4 Revitalizácia a rozšírenie pietnych miest v obci
5.2.5 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry (športoviská, detské ihriská)
5.2.6 Zvýšenie bezpečnosti v obci (kamerové systémy, požiarna ochrana, iné bezpečnostné prvky...)
5.2.7 Modernizácia, rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti obecného úradu, verejných budov

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie, august 2023

Zapojením regionálnych aktérov ako sú klastrové organizácie má možnosť obec vytvárať hodnoty a vytvoriť nové pracovné miesta. Obec víta spoluprácu pri riešení vodozádržných opatrení, zelenej infraštruktúry, spracovania textilného odpadu a šatstva od roku 2024. Rovnako obec pozitívne vníma vytvoriť pracovné miesta na dohodu, pre dlhodobu nezamestnateľné osoby aj podporou tvorby sociálnych podnikov. V oblasti energetiky počíta v strednodobom výhlade s tvorbou komunitných energetických centier a zdieľaní vyrobenej

energie z OZE v rámci obce a blízkeho okolia. Dopady na obyvateľa a životné prostredie je možné merať analýzami LCC, LCA a zelené riešenia vytvárať cez GREENPAS.

C.1/ Implementačný plán a plán monitorovania

Programová časť dokumentu nadväzuje tak na strategickú, ako aj na analytickú časť PHRSR obce Ozdín. Základom programovej časti dokumentu je stanovenie opatrení a aktivít, ktoré zabezpečia uskutočnenie PHRSR obce.

S prihliadnutím na zistené nedostatky v obci a jej slabých stránok podľa názorov občanov boli sformulované nasledovné opatrenia a aktivity. Prostredníctvom realizácie konkrétnych aktivít bude možné zlepšiť kvalitu života obyvateľov obce a podporiť aktivity jej obyvateľov. Dôležitým aspektom na implementáciu jednotlivých opatrení a aktivít smerujúcich k ich naplneniu je potrebné, aby sa obec v aktivitách spájala s inými subjektmi v obci alebo v regióne.

Ukazovatele strategických a špecifických cieľov PHRSR.

Tabuľka 31 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v priorite 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/ Rok
					Rok 2023	2029
1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce						
1.1.1 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci, zlepšenie podmienok pre podnikanie v obci						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Rekonštrukcia a príprava budov pre podnikanie obchod – potraviny / služby	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva						
1.2.1 Revitalizácia areálov priemyselných zón a hospodárskych dvorov PD						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Počet upravených areálov, priemyselných zón a hospodárskych dvorov	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
1.3 Informatizácia obce						

1.3.1 Rozvoj informačných systémov samosprávy

Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Počet informačných systémov pre komunikáciu samosprávy s obyvateľmi	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
---	---	--------------------	-----	-------	---	---

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 32 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/ Rok
					Rok 2023	2029
2.1 Životné prostredie						
2.1.1 Podpora a budovanie vodozádržných opatrení (s možnosťou využitia smart riešení)						
Hlavné ukazovatele:	Realizácia protizáplavových opatrení	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
výstupu						
výsledku						
dopadu						
2.1.2 Podpora a budovania protieróznych opatrení						
Hlavné ukazovatele:	Realizácia protieróznych opatrení (v spolupráci s majiteľmi príľahlých pozemkov)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
výstupu						
výsledku						
dopadu						
2.1.3 Zníženie energetickej náročnosti budov						
Hlavné ukazovatele:	Zníženie energetickej náročnosti budov - Hasičská zbrojnica	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	projekt	0	1
výstupu						
výsledku						
dopadu						
2.1.4 Podpora budovania Regionálnych centier obehového hospodárstva (RCOH)						
Hlavné ukazovatele:	Podpora budovania RCOH, na základe obehového hospodárstva, synergii (spolupráca s klastrovými organizáciami)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
výstupu						
výsledku						
dopadu						
2.3 Odpadové a vodné hospodárstvo						
2.3.1 Rekultivácia čiernych skládok						
Hlavné ukazovatele:	Rekultivácia čiernych skládok pri družstve Bystrička	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
výstupu						

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023-2029

výsledku dopadu						
2.3.2 Vybudovanie prvkov drobnej architektúry pre umiestnenie komunálneho odpadu						
Hlavné ukazovatele:						
výstupu	Vybudovanie drobných prvkov pre umiestnenie komunálneho odpadu	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	3
výsledku dopadu						
2.3.3 Dobudovanie vodovodu a vodárenských zdrojov (kapacít)						
Hlavné ukazovatele:						
výstupu	Výstavba vodovodu – prípojka Bystrička	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet etáp	0	3
výsledku dopadu						

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 333 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/ Rok
					Rok 2023	2029
3.1 Dopravná infraštruktúra						
3.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci						
Hlavné ukazovatele:	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov s prvkami bezpečnosti (Ozdín, Bystrička, cesta k cintorínu)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	úsek	0	3
výstupu						
výsledku dopadu	Dĺžka chodníka	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	m	0	800
3.1.2 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci						
Hlavné ukazovatele:	Výstavba a rekonštrukcia mostov a lávok. Rekonštrukcia lávok - 3x Rekonštrukcia mostov - 5, nový most 1x	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	9
výstupu						
výsledku dopadu						
3.2.1 Výstavba a rekonštrukcia parkovísk a oddychových plôch						
Hlavné ukazovatele:	Parkovacie plochy a parkovisko (parkovacia plocha pri OcÚ, parkovisko v obecnom dvore, parkoviská v Bystričke	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	4
výstupu						
výsledku dopadu						
3.3.1 Výstavba, zriadenie prvkov a doplnkov dopravnej infraštruktúry (bezpečnostné prvky, elektrické nabíjacie stanice, smart riešenia ...)						
Hlavné ukazovatele:	Výstavba a rekonštrukcia autobusových zastávok 1x Bystrička, 1x Ozdín	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	2
výstupu						
výsledku dopadu						
3.3.2 Výstavba, zriadenie prvkov a doplnkov dopravnej infraštruktúry (bezpečnostné prvky, elektrické nabíjacie stanice, smart riešenia ...)						

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023-2029

Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Výstavba nabíjaciach staníc pre elektromobil pri OcÚ	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
---	--	--------------------	-----	-------	---	---

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 34 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/ Rok
					Rok 2023	2029
4.1 Sociálne služby a zdravotníctvo						
4.1.1 Podpora zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Podpora sociálnej služby obyvateľstvu, terénnymi sociálnymi pracovníkmi	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet pracovníkov	0	2
4.2 Vzdelávanie a šport						
4.2.1 Rozvoj mimoškolskej činnosti a voľnočasové aktivity – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Podpora mimoškolskej činnosti a organizácií podporujúcich rozvoj, šport, kultúru, tvorivé dielne (napr. OZ Alveus)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
4.3 Kultúra						
4.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Rekonšturkcia a doplnenie infraštruktúry kultúrnych pamiatok (osvetlenie kostola)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet objektov	0	1
4.3.2 Podpora kultúrnych podujatí v obci						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Podpora kultúrnych podujatí v obci	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	4

Zdroj: vlastné spracovanie, júl 2023

Tabuľka 345 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v priorite 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBCANOM SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/ Rok
					Rok 2023	2029
5.1 Propagácia a cestovný ruch						
5.1.1 Podpora rozvoja informačných kanálov, propagácia obce a územia (napr. aktualizácia www stránky obce, katalógy produktov a pod.)						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zmodernizovať web, nové služby - informačné SMS, modernizácia rozhlasu	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	2
5.1.2 Budovanie informačných tabuľ v obci						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Podpora cestovného ruchu informačnými tabuľami a propagačným materiálom	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	2
5.2 Ďalšia občianska infraštruktúra						
5.2.1 Príprava a výstavba nových lokalít IBV						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Odkup pozemkov a príprava projektovej dokumentácie pre výstavbu IBV	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
5.2.2 Rekonštrukcia a dobudovanie verejného osvetlenia						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Rekonštrukcia a dobudovanie verejného osvetlenia (lámpe)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	12
5.2.3 Výstavba a revitalizácia oddychových zón, parkov a ďalších verejných priestranstiev v obci						
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Výstavba altánkov 1x Bystrička, 1x Ozdín	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	2
5.2.4 Revitalizácia a rozšírenie pietnych miest v obci						
Hlavné ukazovatele: výstupu	Kolumbárium - výstavba	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1

výsledku dopadu						
5.2.5 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry (športoviská, detské ihriská)						
Hlavné ukazovatele:						
výstupu	Rekonštrukcia ihriska (úprava ihriska, bránky)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet	0	1
výsledku dopadu						
5.2.6 Zvýšenie bezpečnosti v obci (kamerové systémy, požiarňa ochrana, iné bezpečnostné prvky...)						
Hlavné ukazovatele:						
výstupu	Výstavba kamerového systému (5x kamier)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet kamier	0	5
výsledku dopadu						
5.2.7 Modernizácia, rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti obecného úradu, verejných budov						
Hlavné ukazovatele:						
výstupu	Výstavba a využitie OZE na verejnej budove (fotovoltaika, rekuperácia, tepelné čerpadlo)	Ukazovateľ výstupu	OcÚ	počet budov	0	1
výsledku dopadu						

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

C1.1 Riadenie implementácie

Obecný úrad má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni: z prípravy, realizácie a hodnotenia predchádzajúceho strategického dokumentu obce Ozdín, Program hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry, z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2007-2013, ako aj z prípravy a realizácie projektov financovaných z rôznych dotačných zdrojov v rokoch 2014-2020.

Orgánmi samosprávy sú starosta obce a obecné zastupiteľstvo. Tieto orgány spolupracovali pri príprave PHRSR a budú dohliadať na pravidelné získavanie pripomienok od partnerov, poslancov a verejnosti.

Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré PHRSR schvaľuje a zabezpečuje jeho plnenie. Obecné zastupiteľstvo taktiež rozhoduje o realizácii projektov zo štrukturálnych fondov a ich spolufinancovaní. V prípade hodnotenia PHRSR obecné zastupiteľstvo schvaľuje

hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o aktualizácii programu. Obecné zastupiteľstvo môže rozdeliť jednotlivé priority programu a akčného plánu komisiám OcÚ zaoberajúcim sa monitorovaním a hodnotením.

Výkonným orgánom samosprávy je starosta obce, ktorý podpisuje schválenie dokumentu, riadi samotný proces implementácie, zastupuje obec vo veciach verejných.

Administratívne a inštitucionálne náležitosti obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom, uskutočňuje obecný úrad, ktorého činnosť riadi starosta obce.

Tabuľka 356 Zodpovednosť za riadenie strategických a špecifických cieľov v priorite

Činnosť	Obecné zastupiteľstvo	Starosta obce	Komisia obce	OcÚ	Hlavný kontrolór
Financovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Implementácia	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Hodnotenie	schvaľuje	riadi		vykonáva	
Monitorovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Kontrola	schvaľuje	riadi	navrhuje		vykonáva

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie, jún 2023

D.1/ Finančný plán a zdroje krytia

Obsahom finančnej časti dokumentu je finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, ako aj inštitucionálna a organizačná stránka realizácie PHRSR obce. Obec predpokladá realizáciu svojich projektov z externe získaných zdrojov a zo svojich zdrojov plynúcich prevažne z podielových daní, bude prefinancovávať svoju spoluúčasť, ktorú očakáva vo výške 5% - 10%. Navýšenie finančných prostriedkov často nastáva pri realizácii projektu, napr. navýšením cien za materiál, neočakávanými udalosťami, ktoré sa nedali pred uzatvorením zmluvy s víťazným

uchádzačom predvídať, nákladmi na spracovanie žiadostí, verejného obstarávania a projektovej dokumentácie.

Tabuľka 367 Výber možností zdrojov financovania špecifických cieľov

Priorita 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN
Priorita 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN
Priorita 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN
Priorita 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN
Priorita 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM
EŠIF, Štátne zdroje, Plán obnovy a odolnosti, mikrogranty, vlastné zdroje, úverové zdroje

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie, august 2023

Tabuľka 37 Finančný plán pre Prioritu 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN

Strategický cieľ, špecifický cieľ	Plánované obdobie realizácie	Odhadovaný výška projektu v Eur	Zdroje financovania	Priorita 1 vysoká 2 stredná 3 nízka
1.1.1 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci, zlepšenie podmienok pre podnikanie v obci				
Rekonštrukcia a príprava budov pre podnikanie obchod – potraviny / služby	2024 – 2029	10 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1
1.2.1 Revitalizácia areálov priemyselných zón a hospodárskych dvorov PD				
Počet upravených areálov, priemyselných zón a hospodárskych dvorov (odkup, spracovanie proj. dokumentácie, prípravné práce, realizácia)	2025 – 2029		EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1
1.3.1 Rozvoj informačných systémov samosprávy				
Počet informačných systémov pre komunikáciu samosprávy s obyvateľmi (sms systém)	2024 – 2029	1 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 39 Finančný plán pre Prioritu 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN

Strategický cieľ, špecifický cieľ	Plánované obdobie realizácie	Odhadovaný výška projektu v Eur	Zdroje financovania	Priorita 1 vysoká 2 stredná 3 nízka
2.1.1 Podpora a budovanie vodozádržných opatrení (s možnosťou využitia smart riešení)				
Realizácia protizáplavových opatrení	2025 – 2029	30 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
2.1.2 Podpora a budovania protieróznych opatrení				
Realizácia protieróznych opatrení (v spolupráci s majiteľmi príslušných pozemkov)	2025 – 2029		EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
2.1.3 Zníženie energetickej náročnosti budov				
Zníženie energetickej náročnosti budov - Hasičská zbrojnica	2025 – 2029	40 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
2.1.4 Podpora budovania Regionálnych centier obehového hospodárstva (RCOH)				
Podpora budovania RCOH na základe obehového hospodárstva, synergií (spolupráca s klastrovými organizáciami, MVO)	2024 – 2029	2 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
2.3.1 Rekultivácia čiernych skládok				
Rekultivácia čiernych skládok družstvo Bystrička	2025 – 2029		EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3
2.3.2 Vybudovanie prvkov drobnej architektúry pre umiestnenie komunálneho odpadu				
Vybudovanie drobných prvkov pre umiestnenie komunálneho odpadu	2025 – 2029	9 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3
2.3.3 Dobudovanie vodovodu a vodárenských zdrojov (kapacít)				
Výstavba vodovodu – prípojka Etapa I.	2023 – 2024	115 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1
Výstavba vodovodu – prípojka Etapa II.- III.	2025 – 2029		EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 38 Finančný plán pre Prioritu 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN

Strategický cieľ, špecifický cieľ	Plánované obdobie realizácie	Odhadovaný výška projektu v Eur	Zdroje financovania	Priorita 1 vysoká 2 stredná 3 nízka
3.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci				
Výstavba a rekonštrukcia chodníkov s prvkami bezpečnosti	2024 – 2029	118 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
3.1.2 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci				
Výstavba a rekonštrukcia mostov a lávok	2025 – 2029	70 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
3.2.1 Výstavba a rekonštrukcia parkovísk a oddychových plôch				
Parkovacie plochy a parkovisko (parkovacia plocha pri OcÚ, parkovisko v obecnom dvore, parkoviská v Bystričke)	2024 – 2029	50 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
3.3.1 Výstavba, zriadenie prvkov a doplnkov dopravnej infraštruktúry (bezp.prvky, el. nabíjacie stanice, smart riešenia ...)				
Výstavba a rekonštrukcia autobusových zastávok	2024 – 2029	30 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
3.3.2 Výstavba, zriadenie prvkov a doplnkov dopravnej infraštruktúry (bezp.prvky, el. nabíjacie stanice, smart riešenia ...)				
Výstavba nabíjacích staníc pre elektromobil pri OcÚ	2024 – 2029	3 500	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 391 Finančný plán pre Prioritu 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN

Strategický cieľ, špecifický cieľ	Plánované obdobie realizácie	Odhadovaný výška projektu v Eur	Zdroje financovania	Priorita 1 vysoká 2 stredná 3 nízka
4.1.1 Podpora zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov				
Podpora sociálnej služby obyvateľstvu, terénnym sociálnym pracovníkom	2024 – 2029	100 000	EŠIF, ŠR, UPSVaR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
4.2.1 Rozvoj mimoškolskej činnosti a voľnočasové aktivity – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky				

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
Ozdín na roky 2023-2029

Podpora mimoškolskej činnosti a organizácií podporujúcich rozvoj, šport, kultúru	2024 – 2029	2 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3
4.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok				
Podpora sociálnej služby obyvateľstvu, terénnym sociálnym pracovníkom	2024 – 2029	100 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
4.3.2 Podpora kultúrnych podujatí v obci				
Podpora kultúrnych podujatí v obci	2024 – 2029	100 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Tabuľka 402 Finančný plán pre Prioritu 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM

Strategický cieľ, špecifický cieľ	Plánované obdobie realizácie	Odhadovaný výška projektu v Eur	Zdroje financovania	Priorita 1 vysoká 2 stredná 3 nízka
5.1.1 Podpora rozvoja informačných kanálov, propagácia obce a územia (napr. aktualizácia www stránky obce, katalógy produktov a pod.)				
Modernizácia webovej stránky, nové služby - informačné SMS, modernizácia rozhlasu	2024 – 2029	100 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	1
5.1.2 Budovanie informačných tabulí v obci				
Podpora cestovného ruchu informačnými tabuľami a propagačným materiálom	2024 – 2029	1 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3
5.2.1 Príprava a výstavba nových lokalít IBV				
Odkup pozemkov a príprava projektovej dokumentácie pre výstavbu IBV	2024 – 2029		EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	3
5.2.2 Rekonštrukcia a dobudovanie verejného osvetlenia				
Podpora kultúrnych podujatí v obci	2024 – 2029	100 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
5.2.3 Výstavba a revitalizácia oddychových zón, parkov a ďalších verejných priestranstiev v obci				
Výstavba altánkov	2024 – 2029	15 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
5.2.4 Revitalizácia a rozšírenie pietnych miest v obci (urnové háje)				

Kolumbárium - výstavba	2024 – 2029	15 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
5.2.5 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry (športoviská, detské ihriská)				
Podpora kultúrnych podujatí v obci	2024 – 2029	4 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
5.2.6 Zvýšenie bezpečnosti v obci (kamerové systémy, požiarne ochrana, iné bezpečnostné prvky...)				
Výstavba kamerového systému	2024 – 2029	8 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2
5.2.7 Modernizácia, rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti obecného úradu, verejných budov				
Výstavba a použitie OZE na verejnej budove (fotovoltaika, rekuperácia tepelné čerpadlo)	2024 – 2029	25 000	EŠIF, ŠR, Plán obnovy a odolnosti, vlastné zdroje, úverové zdroje	2

Zdroj: vlastné spracovanie, september 2023

Hodnotenie a monitorovanie PHRSR podobne ako aj jeho realizácia bude vykonávané starostom obce a poslancami obecného zastupiteľstva. Termíny hodnotenia a monitorovania budú konkretizované na základe aktuálnych potrieb. Na finančné zabezpečenie cieľov, úloh a aktivít budú obce využívať finančné prostriedky predovšetkým z verejných a rôznych iných zdrojov:

- z rozpočtu obce (vlastné zdroje),
- z rozpočtu Banskobystrického samosprávneho kraja,
- zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné zdroje jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev a Úradu Vlády SR),
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- bankové úvery,
- príspevky medzinárodných inštitúcií, organizácií, nadácií a podobne,

- prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus),
- európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), ktoré Slovensko čerpá prostredníctvom Partnerskej dohody SR,
- operačné programy programového obdobia 2014 – 2020 (dobiehajúce predchádzajúce obdobie),
- Plán obnovy a odolnosti SR,
- Program Slovensko 2021 – 2027,
- štátny rozpočet,
- zahraničné programy,
- iné zdroje - zdroje fyzických a právnických podnikateľských subjektov alebo združení podnikateľov v spojení so združením obcí – mikroregiónu alebo zapojením sa do spolupráce s regionálnymi klastrovými organizáciami REPRIK, IPEEK pre využitie v oblastiach:
 - a) vzdelávanie mládeže a dospelých v oblasti kybernetiky, financií, zelených riešení Erasmus +
 - b) riešenie Environmentálnej politiky a riadenie v oblasti životného prostredia, biodiverzity, oblasť informovania a komunikácie, Life +
 - c) výskum, vývoj, prepojenie synergií Horizont Europe

Tabuľka 41 Plán hodnotenia a monitorovania PHRSR

Plán priebežných hodnotení PHRSR na obdobie 2023 - 2029		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Na základe rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	V roku 2025	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková oblasť za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Na základe návrhu na revíziu PHRSR Na základe odklonenia sa od stanovených cieľov
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov Na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie, apríl 2023

Riziká

Realizácia projektov výrazne závisí od vyhlasovania výziev, do ktorých sa obec môže zapojiť. Obec počíta s možnosťami oddialenia realizácie z dôvodov súvisiacich s globálnou krízou súvisiacou s postpandemickou situáciou, vojnou medzi Ruskom a Ukrajinou, migračnou a energetickou krízou. Na druhej strane, z hľadiska pomoci a pripravenosti je obec nútená zareagovať na podnety prichádzajúce z vonkajšieho nadnárodného významu, či na zmeny a podnety na úrovni štátu vo forme nariadení, opatrení, zmeny zákonov. Finančnú situáciu môže do veľkej miery ovplyvniť aj možné zníženie podielových daní alebo zhoršenie energetickej bezpečnosti krajiny, ktoré môže vyústiť do krízovej situácie súvisiacej s potravinovou bezpečnosťou.

Zdrojom rizík pre bezproblémovú implementáciu strategického dokumentu sú aj riziká, ako nedostatočné kapacity pre administráciu vyplývajúce z veľkosti obce, zistenie doposiaľ neobjavených environmentálnych záťaží, slabšia atraktivita obce pre investorov.

K najčastejším rizikám pri riešení rozvoja obce patria:

- nekvalitná projektová dokumentácia
- chyby vo verejnom obstarávaní
- nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP alebo dotácie
- nepripravenosť obce z pohľadu povolení, projektových dokumentácií, vysporiadania majetkových vzťahov a podobne
- nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov) atď.

Záver

Názov PHSR:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ozdín na roky 2023 - 2029
Obdobie:	2023 - 2029
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Poltár, obec Ozdín

Dátum schválenia PHRSR obecným zastupiteľstvom	
Dátum platnosti:	

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Poloha obce v SR	8
Obrázok 2: Vymedzenie územia	9
Obrázok 3: Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár	14
Obrázok 4: Nitrátová smernica – územie zahrnuté do NS v okrese Poltár	15
Obrázok 5 Rímsko-katolícka kaplnka	26
Obrázok 6 Hospodárenie obce Ozdín za rok 2021	27
Obrázok 7 Strategicko-programová časť PHRSR	44

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Časový rámec spracovania PHRSR obce Ozdín	4
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHRSR	4
Tabuľka 3 Fázy strategického plánovania a zadefinovania zodpovednosti v rámci tvorby PHRSR	5
Tabuľka 4 Symboly obce	12
Tabuľka 5: Druhy pozemkov v obci Ozdín (v ha)	12
Tabuľka 6 Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár [% z poľnohospodárskej pôdy]	13
Tabuľka 7 Štruktúra obyvateľstva obce Ozdín podľa produktívnosti	18
Tabuľka 8 Vývoj počtu obyvateľstva obce Ozdín	19
Tabuľka 9 Bilancia pohybu obyvateľstva obce Ozdín	19
Tabuľka 10 Štruktúra podľa národnosti	20
Tabuľka 11 Štruktúra podľa vierovyznania	20
Tabuľka 12 Štruktúra podľa vzdelania	20
Tabuľka 13 Bytový a domový fond	22
Tabuľka 14 Kultúrna vybavenosť	26
Tabuľka 15 Športová a rekreačná infraštruktúra	27
Tabuľka 16 Počet uchádzačov o zamestnanie a vývoj za posledné 3 roky	28
Tabuľka 17 Počet podnikateľských subjektov a organizácií	29
Tabuľka 18 Obchodná sféra	30
Tabuľka 19 Vzdelanie respondentov	32
Tabuľka 20 Ekonomická aktivita respondentov	33
Tabuľka 21 Kvalita života v obci Ozdín	34
Tabuľka 22 Rozvoj a napredovanie obce za posledných 10 rokov	35
Tabuľka 23 Zdroje informovania v obci	36
Tabuľka 24 Spokojnosť s kvalitou služieb a vybavenia obce	37

Tabuľka 25 Najnaliehavejšie oblasti pre riešenie	38
Tabuľka 26 SWOT analýza.....	39
Tabuľka 27 Prehľad investičných a neinvestičných zámerov za programové obdobie 2014 - 2020	42
Tabuľka 28 Prehľad zrealizovaných projektov za obdobie 2014-2022	42
Tabuľka 29 Zoznam prioritných oblastí obce Ozdín	45
Tabuľka 30 Zoznam strategických a špecifických cieľov.....	45
Tabuľka 31 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN.....	47
Tabuľka 32 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 2 ZELENŠÍ NÍZKOUHLÍKOVÝ REGIÓN	48
Tabuľka 33 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN.....	49
Tabuľka 35 Ukazovatele strategických a špecifických cieľov v prioritě 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN	51
Tabuľka 36 Zodpovednosť za riadenie strategických a špecifických cieľov v prioritě	53
Tabuľka 37 Výber možností zdrojov financovania špecifických cieľov	54
Tabuľka 38 Finančný plán pre Prioritu 1 INTELIGENTNEJŠÍ A KONKURENCIESCHOPNEJŠÍ REGIÓN.....	54
Tabuľka 40 Finančný plán pre Prioritu 3 PREPOJENEJŠÍ REGIÓN	56
Tabuľka 41 Finančný plán pre Prioritu 4 SOCIÁLNEJŠÍ A INKLUZÍVNEJŠÍ REGIÓN.....	56
Tabuľka 42 Finančný plán pre Prioritu 5 REGIÓN BLIŽŠIE K OBČANOM.....	57
Tabuľka 43 Plán hodnotenia a monitorovania PHRSR.....	59

Zoznam grafov

Graf 1: Druhy pozemkov v obci Ozdín (v ha)	13
Graf 2: Počet obyvateľov	19
Graf 3 Vierovyznanie obyvateľstva	20
Graf 4 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie	28
Graf 5 Respondenti podľa pohlavia	31
Graf 6 Vekové rozloženie respondentov	32
Graf 7 Vzdelanie respondentov	33
Graf 8 Ekonomická aktivita respondentov.....	33
Graf 9 Ako dlho žijú respondenti v obci	34
Graf 10 Rozvoj a napredovanie obce za posledných 10 rokov	35
Graf 11 Dostupnosť zamestnania	37

Zoznam skratiek k strategickej časti dokumentu :

a i.- a iné

a.s. – akciová spoločnosť

DN – priemer

EŠIF- Európske štrukturálne a investičné fondy

EÚ- Európska únia

FST- Fond spravodlivej transformácie

ha- hektár

IČO- identifikačné číslo organizácie

IROP - Integrovaný regionálny operačný program

IÚI - Integrované územné investície

KES - Koeficient ekologickej stability

km- kilometer

LCA - Life Cycle Assessment

LCC – Life Cycle Cost Analysis

m- meter

m²- meter štvorcový

MAS- Miestna akčná skupina

MIRRI – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

MSP – malé a stredné podniky

MŠ- materská škola

OcÚ- obecný úrad

OP - operačný program

OZ - obecné zastupiteľstvo

OZE- obnoviteľné zdroje

PHRSR- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

PHSERK- Program hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry

pozem. spol.- pozemková spoločnosť

RCOH – Regionálne centrum obehového hospodárstva

RIÚS - Regionálna integrovaná územná stratégia

SHR – samostatne hospodáriaci roľník

SODB - sčítanie obyvateľov, domov a bytov

Stor. – storočie

SWOT- strenghts, weakness, opportunities, threats

ŠÚ SR – Štatistický úrad SR

ŠÚ SR- štatistický úrad Slovenskej republiky

TSP - terénna sociálna práca

TTP- trvalé trávne porasty

ÚPSVaR- úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

vod. spol.- vodárenská spoločnosť

VÚC- vyšší územný celok

Z. z.- zbierka zákonov

ZŠ- základná škola

Použité zdroje informácií:

- Obec Ozdín. Dostupné na internete: <https://www.ozdin.sk/>
- Program hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce Ozdín na roky 2014 – 2020, predĺženého do roku 2023
- Dátové podklady IÚS/PHSR BBSK. Dostupné na internete: <https://www.bbsk.sk/%C3%9Arad/Organiza%C4%8Dn%C3%A9jedinoty%C3%9AraduBB SK/Oddeleniestrat%C3%A9gi%C3%ADaanal%C3%BDz/Integrovan%C3%A1%C3%BAze mn%C3%A1strat%C3%A9giaBBSKnaroky20212027/D%C3%A1tov%C3%A9podklady.aspx>
- REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY OKRESU POLTÁR. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?okresne-urady-klientske-centra&urad=49&sekcia=uradna-tabula&subor=433146>
- Atlas geotermálnej energie Slovenska, Geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava 1995
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Operačný program Slovensko. Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/politika-sudrznosti-eu/programove-obdobie-2021-2027/index.html>
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Dostupné na internete: https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
- Moja obec v štatistikách (obyvateľstvo, ekonomická aktivita, poľnohospodárstvo, organizačná štatistika). Dostupné na internete: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030. Dostupné na internete: https://www.nro.vicpremier.gov.sk/site/assets/files/1140/7075_vstupna-sprava_novej-strategie_rur-sr-do-roku-2030.pdf
- Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 – nové znenie. Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVENSKO-2030.pdf>
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku („všeobecné nariadenie EÚ“).

Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32021R1060>

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 („nariadenie ESF+“). Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32021R1057>
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov („nariadenie EÚS“). Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32021R1059>
- SODB 2021 – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Dostupné na internete: <https://www.scitanie.sk/>
- Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Dostupné na internete: www.skgeodesy.sk/
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Dostupné na internete: www.upsvar.sk
- Banskobystrický samosprávny kraj. Dostupné na internete: <https://www.bbsk.sk/>
- Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ŠSTATISTICKÉ ÚDAJE
- Informácie od zástupcov obce a ostatných aktívnych obyvateľov
- VÚPOP Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Dostupné na internete: <https://www.vupop.sk/>

Ostatné webové zdroje:

<https://apl.geology.sk>

www.hospodarenieobci.sk/

<https://ives.minv.sk/heraldreg/>

<https://kataster.skgeodesy.sk>

<https://sk.mapy.cz/>

<https://wikipedia.sk>

<https://www.slord.sk/>

www.crz.gov.sk

www.cvtisr.sk

www.e-obce.sk

www.finstat.sk

www.mapa.zoznam.sk

www.o2.sk

www.orange.sk

www.orsr.sk

www.prelovca.sk

www.registeruz.sk

www.ssc.sk

www.telekom.sk

www.upsvr.gov.sk

www.zrsr.sk

Vstupná správa pre spracovanie PHRSR obce Ozdín

Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu PHRSR obce Ozdín	
Obec	Ozdín
Zadávateľ tvorby stratégie	Obec Ozdín
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorú sa dokument spracováva	Ozdín
Plánovacie obdobie	2023 – 2029
Gestor spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Pavel Salva, starosta obce Ozdín, starostaozdin@gmail.com
Koordinátor prípravných prác spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Zuzana Šmatlíková zuzana.smatlikova@cpkpoltar.sk 0903 492 643
Členovia prípravného tímu/spracovatelia vstupnej správy	Ing. Zuzana Šmatlíková
A. Základné údaje o PHRSR	
1. Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré PHRSR bude reagovať	
1.1. Hlavné impulzy pre spracovanie dokumentu	
Hlavným impulzom pre spracovanie dokumentu PHRSR obce Ozdín je potreba plánovania všestranného rozvoja územia a obyvateľov obce. Zámernom je reagovať na nové výzvy a identifikované špecifické problémy dotknutého územia a sociálne, ekonomické, technologické a environmentálne faktory. Navrhované priority a ciele reagujú na identifikované potreby dotknutého územia: - demografický vývoj a súvisiace zmeny v poskytovaní verejných služieb, - ekonomická stabilita samosprávy, - environmentálne povedomie obyvateľov, ochrana životného prostredia - prechod na obehové hospodárstvo.	
1.2. Hlavné výzvy a problémy, na ktoré dokument reaguje	
Obec Ozdín je členom viacerých združení - Združenie miest a obcí Novohradu, Partnerstvo pre rozvoj regiónu Poltár, participuje na aktivitách MR Hornohrad. Zabezpečuje nielen základnú vybavenosť pre svojich obyvateľov, ale snaží sa vytvoriť plnohodnotné prostredie pre zdravý a spokojný život svojich obyvateľov. Hlavné výzvy obce sú: demografické, sociálne a spoločenské – pokles počtu obyvateľov obce, počet mladých ľudí do 14 rokov a nárast starnutia obyvateľstva, zvyšujúci sa dopyt po integrovaných službách zdravotnej a sociálnej starostlivosti, vyššia miera nezamestnanosti, nižší počet zariadení na spoločenské stretnutia výzvy v oblasti fyzickej infraštruktúry a sídelného prostredia – infraštruktúra malých prvkov, ekosystémové služby, environmentálna infraštruktúra, regionálna energetika budovaním RCOH, pitná voda, bezpečnosť a dostupnosť verejných priestorov, zvýšenie kvality obecného prostredia,	

1.3. Hlavné ciele PHRSR vrátane predbežnej vízie

Víziou obce Ozdín s výhľadom do roku 2029 je Vytvárať komplexné prostredie s plne vybudovanou infraštruktúrou pre kvalitný a príťažlivý život pre občanov a návštevníkov obce Ozdín v zmysle zásad trvalo udržateľného rozvoja a s úctou vlastným tradíciám“.

Hlavným cieľom obce je vytvoriť podmienky pre zlepšenie kvality života jej obyvateľov, zlepšenie konkurencieschopnosti s pozitívnym dopadom na environmentálnu, sociálnu a hospodársku oblasť.

2. Predpokladaný obsah strategického dokumentu

2.1. Charakter dokumentu

Strategický dokument PHRSR obce Ozdín má charakter programu rozvoja obce.

2.2. Body obsahu PHRSR

1. Úvod
2. Analytické východiská
3. Stratégia rozvoja obce
4. Implementačný plán a plán monitorovania
5. Finančný plán a zdroje jeho krytia
6. Zdroje
7. Nadväznosť k iným strategickým dokumentom

2.3. Vymedzenie územia a územné členenie stratégie/definované strategicko-plánovacie regióny (pri Vstupnej správe PHRSR VÚC a PHRSR skupiny obcí)

PHRSR obce Ozdín sa vypracúva pre katastrálne územie obce.

3. Uvažované/požadované variantné riešenia zohľadňujúce impulzy, výzvy, problémy, ciele a geografický rozmer PHRSR

Neuvažuje sa s variantným riešením.

4. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania PHRSR a zodpovednosti za jednotlivé kroky

Fáza/ Krok	Obsah	Začiatok fázy	Koniec fázy	Zodpovedná osoba/partner
Fáza 1	Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR obce Ozdín a rozhodnutie o začatí prípravných prác	10/22	5/23	Prípravný tím
Fáza 2	Prípravné práce, vypracovanie a schválenie Vstupnej správy	10/22	7/23	Prípravný tím
Fáza 3	Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania	2/23	9/23	Koordinátor prác
Fáza 4	Stanovenie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov	4/23	9/23	Koordinátor prác, prípravný tím
Fáza 5	Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania	5/23	9/23	Koordinátor prác, prípravný tím
Fáza 6	Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR obce Ozdín	10/23	12/23	Koordinátor prác, obec

5. Vzťah PHRSR k iným strategickým dokumentom

Názov dokumentu	Subjekt, ktorý dokument obstaral/schvaľoval	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR
-----------------	---	------------------	-------------------------------------

Národné priority implementácie Agendy 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Vízia a stratégia rozvoja SR 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Partnerská dohoda 2021-2027	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018- 2030	ÚPPVII SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050	Úrad vlády SR	do roku 2030 s výhľadom do roku 2050	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030	BBSK	do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Ďalšie sektorálne strategické dokumenty pre územie Slovenska	Ministerstvá	rôzne – spravidla do roku 2030	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
Integrovaná územná stratégia BBSK na roky 2022-2027	BBSK	do roku 2027	vysoká miera (záväzný / nadriadený) dokument
STRATEGICKÝ PLÁN SPP 2023-2027	Ministerstvo Pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	do roku 2027	stredná miera (záväzný / nadriadený)
RIÚS VÚC BBSK	BBSK	do roku 2030	stredná miera (záväzný / nadriadený)
Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Poltár	Poltár / MIRRI	do roku 2026	nízka miera (záväzný / nadriadený)

6. Orgán kompetentný na prijatie PHRSR	
<i>Obecné zastupiteľstvo obce Ozdín</i>	
B. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch implementácie PHRSR	
1. Predpokladané požiadavky na vstupy/zdroje	
Finančné zdroje	Dokument je financovaný z vlastných zdrojov obce spracovaný v spolupráci so starostom obce a poslancami obecného zastupiteľstva obce Ozdín.
Ľudské zdroje	Dokument bol spracovaný v spolupráci so starostom obce a poslancami obecného zastupiteľstva obce Ozdín. Spracovateľom dokumentu je združenie Pre Rozvoj so sídlom v Poltári v spolupráci s klastrovou organizáciou REPRIK.
Materiálne zdroje	Dokument bol spracovaný zo zdrojov obce.
2. Údaje o predpokladaných výstupoch/efektoch	
<i>Očakávaným efektom implementácie PHRSR obce Ozdín je podpora rozvoja obce s prechodom na obehové hospodárstvo.</i>	
3. Možné riziká súvisiace s tvorbou a implementáciou PHRSR	
<i>Kľúčovými rizikami súvisiacimi s tvorbou a implementáciou PHRSR sú :</i>	
a/ tvorba nového dokumentu:	
- nezáujem aktérov na príprave dokumentu, - nízka účasť verejnosti, - právne a legislatívne prekážky - zmena legislatívy, náročný proces schvaľovania súvisiacich dokumentov, - časový nesúlad a harmonogram realizácie, dostatočný čas na procesy prípravy dokumentu, schvaľovanie a participáciu verejnosti , • Eliminácia rizika: zvýšená informovanosť verejnosti prostredníctvom vývesnej tabule a dotazníkov	
b/ implementácia:	
- samosprávne orgány zodpovedné za regionálny rozvoj nepoužívajú rozvojový dokument pri rozhodovaní (v príprave rozhodnutí a v rozhodovaní) – PHRSR sa využíva len ako podporný dokument pri získavaní externých zdrojov prevažne EŠIF, BBSK a ŠR - rizikom sú nízke kompetencie v oblasti regionálneho rozvoja, regionálnej politiky u volených predstaviteľov, ale aj u výkonných pracovníkov (nedostatočné vedomosti a skúsenosti v oblasti plánovania a realizácie plánov), absencia systematického vzdelávania v tejto oblasti - nedostatočná komplementarita vo využívaní rôznych finančných nástrojov a možností viaczdrojového financovania.	
C. Dotknuté subjekty	
1. Vymedzenie kľúčových partnerov (hlavných aktérov rozvoja, dotknutej verejnosti vrátane jej združení a osobitne sociálno-ekonomických partnerov)	
1.1. Definovanie hlavných aktérov rozvoja obce	

Zástupcovia obce, obyvatelia obce, verejnosť,
Subjekty verejného sektora,
Zástupcovia občianskeho sektora,
Zástupcovia podnikateľského sektora.

1.2. Definovanie dotknutej verejnosti

Štátna správa,
Banskobystrický samosprávny kraj,
Miestne samosprávy, podnikatelia, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia verejných služieb,
MVO v regióne, Inštitúcie v regióne zamerané na regionálny rozvoj,
Verejnosť /občania.

1.3. Definovanie partnerov verejného sektora – sociálno-ekonomických partnerov

Identifikácia partnera	Hlavná motivácia partnera pre spoluprácu	Kapacita pre zapojenie do tvorby PHRSR	Návrh inštitucionalizácie partnerstva resp. využitia existujúcej	Návrh kľúčových fáz zapojenia partnera
Ing. Pavel Salva	Rozvoj v pôsobnosti zastúpeného subjektu	Personálna kapacita	Obec Ozdín	Všetky fázy prípravy a realizácie
Ing. Ľuboš Dovala	Rozvoj v pôsobnosti zastúpeného subjektu	Personálna kapacita	Verejný sektor	Všetky fázy prípravy a realizácie
Ing. Zuzana Šmatlíková	Rozvoj v pôsobnosti zastúpeného subjektu	Personálna kapacita	Súkromný sektor	Všetky fázy prípravy a realizácie
Ing. Marian Bakita	Rozvoj v pôsobnosti zastúpeného subjektu	Personálna kapacita	Súkromný sektor	Všetky fázy prípravy a realizácie

1.3.1. Návrh koordinačnej štruktúry procesu spracovania PHRSR

Gestor tvorby stratégie	Ing. Pavel Salva, starosta obce Ozdín
Koordinátor prípravných prác	Ing. Zuzana Šmatlíková
Koordinátor tvorby stratégie	Ing. Zuzana Šmatlíková
Pracovná skupina zodpovedná za jednotlivé úlohy	Ing. Pavel Salva Ing. Ľuboš Dovala Ing. Zuzana Šmatlíková Ing. Marian Bakita

2. Zoznam dotknutých subjektov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a doplnení niektorých zákonov

Dotknuté obce:

Rovňany, Mládzovo, Cinobaňa, Málinec, Hradište

Dotknuté VÚC:

Banskobystrický samosprávny kraj, Námestie SNP č.23, 975 01 Banská Bystrica

Regionálne orgány štátnej správy:

1. Okresný úrad Lučenec, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec 21
2. Okresný úrad Poltár, Železničná 2, Poltár

Orgány špecializovanej štátnej správy:

3. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Štefánikova 15, 811 05 Bratislava
4. Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava
5. Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
6. Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
7. Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37
8. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava
9. Ministerstvo financií SR, Štefanovičova 5, P. O. BOX 82, 817 82 Bratislava
10. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava
11. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
12. Ministerstvo obrany SR, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
13. Ministerstvo vnútra SR, Pribinova 2, 812 72 Bratislava
14. Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP č. 33, 813 31 Bratislava – Staré Mesto

Ďalšie dotknuté subjekty:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Lučenec, A. Petöfiho 3973, 984 01 Lučenec
2. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci, Petöfiho 1, 984 38 Lučenec
3. Regionálna správa ciest, Vajanského 857, 984 01 Lučenec
4. Obvodný pozemkový úrad v Lučenci, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec
5. Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina, 979 01 Rimavská Sobota Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Cerová vrchovina, Železničná ul. 31, 979 01 Rimavská Sobota
6. Krajský pamiatkový úrad, Lazovná ul., Banská Bystrica, pracovisko Lučenec, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec
7. LESY Slovenskej republiky, š. p., Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
8. SAD Lučenec, Mikušovská cesta 17, 984 01 Lučenec
9. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta 5, 974 01 Banská Bystrica , Zákaznícke centrum Lučenec, Jána Amosa Komenského 4, 984 53 Lučenec
10. Slovenský Plynárenský priemysel, a.s., Horná 61A, 974 01 Banská Bystrica, zákaznícke centrum Lučenec, M. Rázusa 49/2064 98401 Lučenec
11. Stredoslovenská energetika, a.s., Pri Rajčianke 8591/4B 010 47 Žilina
12. Slovenské elektrárne, Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava 2, Zákaznícke centrum Lučenec, Kubínyiho námestie, 984 01 Lučenec
13. Slovenský pozemkový fond, Skuteckého 21, 974 01 Banská Bystrica, Regionálny odbor Lučenec, regionálny odbor SPF, Petöfiho 16, 984 01 Lučenec

3. Dotknuté susedné štáty

Strategický dokument nemá vplyv na susedné štáty.